

Vuosina 2012–2019 valmistuneet musiikin tohtorit työelämässä

Akateeminen urapolku vai ”mukava lisä”

ULLA POHJANNORO

TUIRE KUUSI

JUHA OJALA

**Vuosina 2012–2019 valmistuneet
musiikin tohtorit työelämässä**

Akateeminen urapolku vai ”mukava lisä”

Ulla Pohjannoro
Tuire Kuusi
Juha Ojala

**TAIDE-
YLIOPISTO**

✕ SIBELIUS-AKATEMIA

SIBELIUS-AKATEMIAN SELVITYKSIÄ JA RAPORTTEJA 22

**ISBN 978-952-329-165-2 (PDF)
ISSN 1798-5455 (PDF)**

Kannen kuva: Aino Huhtaniemi

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksessa paneuduimme Taideyliopiston Sibelius-Akatemian tohtorikoulutuksesta vuosina 2012–2019 valmistuneiden työllistymiseen. Tutkimme myös tohtorialumnien käsityksiä tohtoriopintojen kehittämistä valmiuksista sekä osaamisesta, jota he tarvitsevat nykyisissä työtehtävissään. Lisäksi selvitimme tyytyväisyyttä omaan työtilanteeseen ja saatuun tohtorikoulutukseen sekä opiskeluaikaista ajankäyttöä. Tutkimus on jatkoa Kuusen (2012) aiempaan tohtorisukupolveen kohdistuneeseen tutkimukseen.

Sähköisellä kyselylomakkeella keväällä 2020 kerätty aineisto käsittää 49 tohtorialumnin kyselyvastaukset. Se edustaa riittävällä tasolla perusjoukkoa koulutustyyppin (taiteilija-, tutkija- ja kehittäjä-, nyk. soveltajakoulutus), valmistumisvuoden ja sukupuolen suhteen.

Päällimmäiseksi tulokseksi nousi kahtiajako: yhtäältä ovat koulutukseensa tyytyväiset alumnit, joilla työllistyminen ja työn tekeminen tohtorina on tuonut paljon osaamista ja rikkautta elämään. Toisaalla, vaikkakin vähemmistössä, ovat tutkintoonsa pettyneet musiikin tohtorit. Heille pätevytyminen on osoittautunut urakehityksen näkökulmasta lähinnä ”mukavaksi lisäksi”, vaikka onkin rikastuttanut osaamista.

Musiikin tohtorit keskittyvät pääkaupunkiseudulle muutakin väestöä enemmän. Vaikka työmarkkina-asema ja työtehtävät olivat tutkimukseen osallistuneilla pysyneet keskimääräisesti samoina, yksilötason tarkastelun perusteella tohtorintutkinto saa aikaan liikettä ja uudelleen asemoitumista työelämässä. Muutos on suurelta osin myönteinen niin yksilölliseltä kuin yhteiskunnalliseltakin kannalta: työmarkkina-asema ja sijoittuminen työelämään on jonkin verran kehittynyt, tulotaso hieman noussut – vaikka jääkin selvästi jälkeen valtakunnan muusta tohtorikunnasta – ja työtehtävät muokkautuneet hieman paremmin osaamista vastaavaksi.

Aiempaan tutkimukseen verrattuna musiikin tohtoreiden työn monimuotoisuus on säilynyt, ja freelancereiden osuus on jopa kasvanut, vaikka se musiikin alalla onkin vähäisempi kuin muilla taidealoilla; kaiken kaikkiaan musiikkiala työllistää maistereiden lisäksi myös alansa tohtoreita muiden taidealojen kollegoja merkittävästi paremmin. Tohtorius oli kuitenkin yhä harvemmin edellytyksenä vastaajien työllistymiselle. Musiikin tohtorit työllistyvätkin usein samaan tehtävään tutkinnon jälkeen kuin missä he olivat ennen tutkintoa, eikä tutkijan tehtäviin työllistyminen ole kovin tavallista.

Vertailtavuuden parantamiseksi seuraavassa työelämäselvityksessä tulisi panostaa vielä enemmän kysymysten yhdenmukaistamiseen valtakunnallisten kyselyjen kanssa ottaen kuitenkin huomioon musiikkialan erityisluonne. Jotta tutkimustietoa voitaisiin yhä paremmin käyttää tohtorikoulutuksen kehittämistyössä, olisi käsillä olevan tutkimuksen kaltaisen, etupäässä määrällisen tutkimuksen lisäksi syytä paneutua tarkemmin eri koulutuslinjojen tohtoreiden käsityksiin koulutuksessa saavutettuun ja työssä tarvittavan osaamisen kohtaannosta myös laadullisin menetelmin.

KIRJOITTAJAT

Tuire Kuusi (MuT) toimii musiikintutkimuksen professorina DocMus-tohtorikoulussa ja tutkimuksesta ja tohtorikoulutuksesta vastaavana varadekaanina Sibelius-Akatemiassa. Hänen oma tutkimuksensa kohdistuu musiikin kuulemiseen, havaitsemiseen ja muistamiseen, ja erityisen kiinnostuksen kohteena on musiikin harmonia. Tämän lisäksi hän on tutkinut tohtoriopiskelijoiden ohjaamiseen liittyviä kysymyksiä ja ollut tutkijana suomalaisessa musiikin vaikutuksia geenitasolla tutkivassa ryhmässä.

Juha Ojala (FT, MuM) on Sibelius-Akatemian klassisen musiikin osaston DocMus-tohtorikoulun musiikin esittämisen tutkimuksen ma. professori. Tätä ennen hän on toiminut mm. Oulun yliopiston musiikin aineenopettajakoulutuksessa musiikkikasvatuksen professorina ja musiikin yliopistonlehtorina. Hänen tutkimusintressejään ovat mm. musiikin esittäminen ja säveltäminen, oppiminen ja pedagogiikka sekä musiikkisemiotiikka.

Ulla Pohjannoro (MuT, FM, AmO) on Sibelius-Akatemian DocMus-tohtorikoulun ma. yliopistonlehtori. Tutkimustyössään hän yhdistää musiikki- ja käyttäytymistieteellistä koulutustaan; kohteina ovat olleet musiikillisen tiedon eri muodot, säveltäjän intuitiivinen ja reflektiivinen ajattelu, musiikkialan tulevaisuuden osaamistarpeet sekä instrumentti- ja musiikkioppilaitospedagogiikka. Ennen tutkijanuraansa Pohjannoro työskenteli monikulttuurisen musiikkikasvatuksen ja verkkoaineistojen kehittämistyössä sekä orkesteri- ja festivaalihalinnossa.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TOHTORIKOULUTUS SIBELIUS-AKATEMIASSA	6
3	KYSELYN TOTEUTUS JA AINEISTO	9
4	SIBELIUS-AKATEMIASTA 2012–2019 VALMISTUNEIDEN TOHTORIEN TYÖLLISTYMINEN	12
	4.1 TYÖLLISTYMINEN: TYÖTILANNE	12
	4.2 TYÖLLISTYMINEN: TYÖTEHTÄVÄT	17
	4.3 TYÖLLISTYMINEN: TYÖNANTAJAT	18
	4.4 TYÖLLISTYMINEN: PALKKAUS.....	20
5	KÄSITYKSET TUTKINNON JA OPINTOJEN VAIKUTUKSESTA TYÖLLISTYMISEEN ...	22
	5.1 TUTKINNON MERKITYS TYÖLLISTYMISEEN NYKYISEEN TYÖHÖN	22
	5.2 KÄSITYKSET TOHTORINTUTKINTOON LIITTYVIEN JA MUIDEN TEKIJÖIDEN VAIKUTUKSESTA TYÖLLISTYMISEEN	23
	5.3 TUTKINNON VAIKUTUS PALKKAAN JA ASEMAAN TYÖNTEKIJÄNÄ	25
6	TOHTOREIDEN VALMIUDET, OSAAMISTARPEET JA TYYTYVÄISYYS	27
	6.1 TOHTORIOPINTOJEN KEHITTÄMÄT VALMIUDET JA TYÖSSÄ TARVITTAVA OSAAMINEN	27
	6.2 TYYTYVÄISYYS OMAAN TYÖTILANTEESEEN JA TOHTORIKOULUTUKSEEN	30
7	TYÖTILANNE OPISKELUJEN AIKANA JA OPISKELUUN KÄYTETTY AIKA	33
8	LOPUKSI	35
	LÄHTEET	40
	LIITE	41

1 JOHDANTO

Vuonna 2020 tulee kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun ensimmäiset musiikin tohtorit valmistuivat silloisesta Sibelius-Akatemiasta. Ensimmäinen selvitys valmistuneiden sijoittumisesta työelämään sekä heidän tohtorikoulutustaan koskeneista näkemyksistään tehtiin vuotta ennen Taideyliopisto-fuusiota, vuonna 2012 (Kuusi 2012). Kysely kattoi vuosina 1990–2011 klassisen musiikin tohtorikoulutuksesta (DocMus-tohtorikoulu ja sen edeltäjät) valmistuneet, joita oli kaikkiaan 69. Kyselyssä olivat mukana koko Sibelius-Akatemian tohtoreista ainoastaan ne, joilla oli solistinen tai sävellyksen ja musiikinteorian koulutustausta. Vastaukset Kuusen tutkimuksessa saatiin 41 tohtorilta, mikä merkitsi varsin korkeaa, 64,1 prosentin vastausinnokkuutta. (Kuusi 2012.)

Käsillä oleva tutkimus on jatkoa Kuusen kyselylle ja kohdistuu sen jälkeisiin valmistumisvuosiin 2012–2019. Kysymyksenasettelultaan se on samankaltainen kuin ensimmäinen, mutta osa kysymyksistä on muokattu niin, että vastauksia on mahdollista verrata eräisiin valtakunnallisesti toteutettuihin kyselyihin (lähinnä Koivunen 2019 ja OKM 2016). Joitakin kysymyksiä tarkennettiin siten, että on mahdollista tarkastella työtilannetta ennen ja jälkeen tohtoriksi valmistumisen; toisaalta joitakin Kuusen kyselyn avovastausmahdollisuuksia poistettiin. Edelleen kyselyn perusjoukko laajennettiin ja kysymyksiä muokattiin käsittämään loputkin klassisen musiikin tohtorikoulutuksesta (DocMus) sekä nykyisen Taideyliopiston Sibelius-Akatemian toisesta, MuTri-tohtorikoulusta valmistuneet tohtorit: tämä tutkimus sisältää myös tohtorit kirkkomusiikin, jazzin, kansanmusiikin, musiikkikasvatuksen, musiikkiteknologian ja taidehallinnon aloilta.

Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa Sibelius-Akatemian tohtorikoulutuksesta valmistuneiden työllistymisestä (luku 4) sekä siitä, miten tohtorintutkinto ja tohtoriopinnot ovat vaikuttaneet työllistymiseen (luku 5) Selvitimme myös vastaajien käsityksiä toisaalta tohtoriopintojen kehittämistä valmiuksista, toisaalta osaamisesta, jota he tarvitsevat työtehtävissään. Pyysimme vastaajia myös arvioimaan kuinka tyytyväisiä he ovat omaan työtilanteeseensa ja saamansa tohtorikoulutukseen. Näitä vastauksia käsittelemme luvussa 6. Viimeisessä tulosluvussa (luku 7) tarkastelemme vielä tohtoriopiskelijoiden ajankäytön haasteita työn ja opiskelun ristipaineessa.

2 TOHTORIKOULUTUS SIBELIUS-AKATEMIASSA

Sibelius-Akatemia aloitti musiikin lisensiaatin ja tohtorin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen vuonna 1982 osana valtiollistamista (1980) seurannutta tutkinnonuudistusta (Tuppurainen 2020). Ensimmäiset jatkotutkinto-opiskelijat saivat opinto-oikeudet vuosina 1986 ja 1987, ja varsinainen tohtorikoulutus alkoi silloisen solistisen osaston esittävän taiteen jatkokoulutusprojektina syksyllä 1988. Kaksi ensimmäistä tohtoria valmistui 1990, ensimmäinen tutkija- ja toinen taiteilijakoulutuksesta. Jatkokoulutus alkoi solistisen koulutuksen, musiikkikasvatuksen sekä sävellyksen ja musiikinteorian osastoilta. Ensimmäiset kansan- ja kirkkomusiikin jatko-opiskelijat saivat opinto-oikeudet vuonna 1990. Jazzmusiikin osastolla ensimmäinen jatko-opiskelija aloitti opintonsa vuonna 1994, ja 1990-luvun lopussa tohtorikoulutus aloitettiin myös Kuopion osastolla. Siihen, että kaikki silloiset Sibelius-Akatemian osastot siirtyivät tohtorikoulutuksen antajiksi, kului kuitenkin vielä kymmenisen vuotta, sillä ensimmäiset musiikkiteknologian ja taidehallinnon (arts management) opiskelijat aloittivat tohtoriopinnot vuosina 2009 ja 2011. (Tolvanen 2020.) Nykyisin Taideyliopistoon kuuluvassa Sibelius-Akatemiassa aiempia Sibelius-Akatemian osastoja vastaavat aineryhmät. Näitä ovat musiikkiteknologian, taidejohtamisen ja yrittäjyyden (arts management), kirkko-, kansan- ja jazzmusiikin sekä musiikkikasvatuksen aineryhmien lisäksi entisen solistisen osaston pääasiassa eri soitinryhmien mukaiset aineryhmät. Lisäksi Sibelius-Akatemiassa on tätä kirjoitettaessa kaksi tohtorikoulua, joiden syntyvaiheet kuvataan seuraavassa lyhyesti.

Solistisen osaston jatkokoulutuslinja perustettiin virallisesti tammikuussa 1994, jatkoksi solistisen osaston jatkokoulutusprojektille. Jatkokoulutuslinja muuttui itsenäiseksi DocMus-yksiköksi 1.1.1999 tohtorikoulutuksen laajetessa samoihin aikoihin jazz- ja kansanmusiikin sekä Kuopion koulutusyksikköön. Tutkija- ja taiteilijakoulutuksen rinnalle perustettiin vielä kehittäjäkoulutusmuotoinen tutkintotyyppi, nykyinen soveltajakoulutus, josta ensimmäinen tohtori valmistui vuonna 2001. (Tolvanen 2020.) DocMus-yksikkö oli opetusministeriön nimeämä korkealaatuisen koulutuksen yksikkö kahdesti, vuosina 1999–2000 ja 2001–2003 (Raaheim & Karjalainen 2012, 22).

Vuoteen 2011 asti jatkokoulutus oli organisoitu silloisen Sibelius-Akatemian osastojen mukaisesti, ja DocMus-yksikkö oli ainoa erityisesti tohtorikoulutuksen yksikkö. Se käsitti klassisen musiikin alan solististen instrumenttien tohtorikoulutuksen, kun taas entiset jazzmusiikin, kansanmusiikin, kirkkomusiikin, musiikkikasvatuksen, sävellyksen ja musiikinteorian ja musiikkiteknologian osastot vastasivat omien alojensa tohtorikoulutuksesta itsenäisesti. Syksyllä 2011 koulutus organisoitiin kahdeksi erilliseksi tohtorikoulutusyksiköksi, joiden nimet myöhemmin vakiintuivat DocMus- ja MuTri-tohtorikouluiksi. Samassa yhteydessä DocMus-tohtorikouluun siirtyi kirkkomusiikin sekä sävellyksen ja musiikinteorian tohtoriopetus MuTri-tohtorikoulun alkaessa koordinoita jazzin, kansanmusiikin, musiikkikasvatuksen, musiikkiteknologian ja taidehallinnon tohtorikoulutusta. (Tolvanen 2020.) Sibelius-Akatemian tohtorikoulut

muodostavat nykyisin opiskelijamäärältään kaksi suurinta vuonna 2013 aloittaneen Taideyliopiston neljästä tohtorikoulusta (Taideyliopisto 2020, 9).¹

Sibelius-Akatemian tohtorikoulutuksessa voidaan suorittaa tieteellisiä tai taiteellisia tohtorintutkintoja. Tämä tarkoittaa erimuotoisia opinnäytteitä perinteisistä väitöskirjoista sellaisiin tutkintoihin, joissa pääpaino on taiteellisissa osioissa. Kaikkien tohtorintutkintojen kokonaislaajuus on 240 op. Sibelius-Akatemian taiteellinen jatkokoulutus sisältää kansainvälisestikin verrattuna poikkeuksellisen, julkisen opin- ja taidonnäytteen, joka koostuu temaattisesti yhtenäisestä taiteellisesta osiosta sekä kirjallisesta tutkielmasta. Taiteellinen osio käsittää kahdesta viiteen konserttia tai vähintään kahden konsertin laajuisen sävellystuotannon. Soveltajatutkinto on joko tieteellinen tai taiteellinen. Koulutusta on alusta lähtien kehitetty jatkuvasti, ja tätä kirjoitettaessa taiteilijakoulutukseen on kehitteillä skaalautuva opin- ja taidonnäytteen malli.

Kyselyn aikana voimassa olleen, vuoden 2018 jatkotutkinto-ohjeen mukaan² Sibelius-Akatemian *taiteilijakoulutuksen* tavoitteina on tuottaa tulevalle musiikin tohtorille (1) kyky taiteellisesti korkeatasoiseen ja näkemykselliseen ilmaisuun, (2) kyky käsitteellisesti selkeään tiedontuotantoon sekä (3) kyky rakentavaan vuorovaikutukseen taideyhteisössä, akateemisessa maailmassa ja muussa yhteiskunnassa. Tutkinnon pääpaino on itsenäisessä taiteellisessa työssä, tematisoidussa taiteellisten produktioiden sarjassa, jota tukee aihepiiriin liittyvä tai taiteellista työtä refleктоiva tutkielma. Opintojen pääpaino on taiteellisissa opinnoissa, joita täydentävät alan käsitteellistä ymmärtämistä vahvistavat opinnot. Opin- ja taidonnäytteessä yhdistyvät taiteellinen ja tutkimuksellinen lähestymistapa.

Tutkijakoulutuksen tavoitteina on tuottaa opiskelijalle (1) kyky korkeatasoiseen tiedon tuottamiseen, (2) kyky vuorovaikutukseen akateemisissa yhteisöissä ja laajemmin, (3) kyky integroitua osaksi kansainvälisen tutkijayhteisön toimintaa sekä (4) kyky vahvistaa tieteellisen tutkimuksen asemaa. Tutkijakoulutuksen opinnäyte on perinteinen väitöskirja, joka voi olla joko monografiamuotoinen tai koostua artikkeleista ja yhteenvedosta. Tutkijakoulutuksen tutkintonimike on sama kuin taiteellisessa tutkinnossa: musiikin tohtori.³

Soveltajakoulutuksen mukainen tutkinto voi olla joko tieteellinen tai taiteellinen, ja sen erityisinä tavoitteina on tuottaa tulevalle musiikin tohtorille (1) korkeatasoiset

¹ Sibelius-Akatemian osuus Taideyliopiston tohtorikoulutuksesta on opiskelija- ja tutkintomäärien perusteella viime vuosina ollut noin 70 %. Vuonna 2019 Taideyliopistossa oli kirjoilla 205 tohtoriopiskelijaa, joista sibeliusakatemiaalaisia oli 142 (MuTri- ja DocMus-tohtorikoulut). Vastaavista luvuista vuosien 2015–19 keskiarvot olivat 203 (Taideyliopisto) ja 144 (Sibelius-Akatemian tohtorikoulut). Taideyliopiston vuoden 2019 kymmenestä tohtoritutkinnosta tehtiin Sibelius-Akatemiassa kahdeksan; tohtorintutkintojen vuosittainen keskiarvomäärä Taideyliopistossa vuosina 2017–19 oli 15,0 (2015–19 ka. on 17,4; tavoite 2017–19 on 14) joista Sibelius-Akatemiassa suoritettiin vuodessa keskimäärin 10,3 (2015–20 ka. on 12,0; tavoitekeskiarvo 2017–20 on 11). (Taideyliopisto 2020, 9.)

² Edellisessä, vuodesta 2011 käytössä olleessa jatkotutkinto-ohjeessa tohtorikoulutuksen tavoitesisältöä ei kehittäjäkoulutusta (nykyisin soveltajakoulutus) lukuun ottamatta ollut kirjoitettu auki; sisällöt oli esitelty www.sivuilla.

³ Tämä, ja etenkin tutkintonimikkeen virallinen käänös, *Doctor of Music (DMus)*, voi tuottaa sekaannusta varsinkin kansainvälisissä yhteyksissä. Englanninkielisessä kulttuurissa musiikin alan tieteellisen tohtorintutkinnon nimikkeenä on usein *Doctor of philosophy (PhD)* erotuksena musiikin tohtorin tutkinnosta, joka yleensä suoritetaan taiteellisin ansioin. Jälkimmäisestä käytetään nimikkeitä *Doctor of Music (DMus, DM, MusD)* ja *Doctor of Musical Arts (DMA, AMusD)*.

tieteelliset/metodiset/pedagogiset/taiteelliset/tekniset valmiudet, (2) kyky korkeatasoisten uusien menetelmien, valmiuksien, aineistojen ja välineiden kehittämiseen, (3) kyky tiedon keräämiseen, kriittiseen arviointiin, tuottamiseen ja soveltamiseen, (4) kyky toimia yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa omalla alallaan ja myös nämä ylittäen sekä (5) kyky viestiä työnsä tuloksista erilaisille yleisöille. Soveltajakoulutus tarjoaa mahdollisuuden kehittää tieteellisen tai taiteellisen tutkimuksen keinoin musiikkiin liittyviä käytäntöjä ja välineitä sekä aikaansaada erilaisia konkreettisia tieteelliseen tai taiteelliseen tutkimukseen perustuvia tuotoksia, kuten oppimateriaaleja, nuottieditioita, äänitteitä, konsertteja, tutkimusartikkeleita, multimediatuotantoja, tietokoneohjelmia tai muita aineistokokonaisuuksia. Soveltajatutkinnon opin- ja taidonnäyte muodostuu näistä kehittämiskohteeseen liittyvistä tuotoksista sekä kirjallisesta tutkielmasta (taiteellinen) tai väitöskirjasta (tieteellinen).

Kysely toteutettiin huhti-toukokuussa 2020 Surveypal-alustalla sekä suomen- että englanninkielisenä, ja se tavoitti kaikki vuosina 2012–2019 valmistuneet 94 tohtoria. Perusjoukon sähköpostiosoitteet saatiin kutsuja varten Taideyliopiston ja tohtorikoulujen alumnirekistereistä sekä julkisten puhelinnumerotietojen avulla. Kahden muistutuksen jälkeen kyselyyn vastasi 47 henkilöä. Vastausprosentti oli tasan 50 % ja jäi edelliseen kyselyyn (Kuusi 2012) verrattuna pienemmäksi. Suomalaisten yliopistojen ja Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifin Aarresaari-verkoston vuonna 2015 valmistuneiden vuonna 2018 kerätyssä tohtoriuraseurantakyselyssä vastausprosentti oli 45,8 (Koivunen 2019).

Kuusen (2012) tutkimuksen lisäksi vertaamme tuloksiamme yliopistojen Aarresaari-verkoston 2018 keräämään aineistoon perustuvaan raporttiin (Koivunen 2019). Lisäksi tarkastelemme, eräiden muiden lähteiden lisäksi, paikoin myös opetus- ja kulttuuriministeriön raporttia, joka perustuu vuonna 2015 ammattiyhdistysliikkeiden ja yliopistojen alumnijärjestöjen kautta kerättyyn 1808 tohtoria sisältävään aineistoon (OKM 2016).⁴ Vertailut sekä Aarresaaren että opetus- ja kulttuuriministeriön tuottamiin selvityksiin tehdään suhteessa niiden koko aineistoon, sillä musiikkialaa näissä molemmissa edustaa vain kymmenkunta vastaajaa kummassakin.

Analysoimme aineistomme tämän tutkimuksen tarkoitusta silmällä pitäen yksinkertaisilla aineiston tilastollisilla kuvaamisen menetelmillä, johon käytimme SPSS-tilasto-ohjelmaa. Anonymiteetin taataksemme emme raportoi yksittäisten vastauksien jakaumia tutkintotyypeittäin tai suoritusvuosien mukaan luokiteltuna. Avovastauksia käsitellessämme olemme huolehtineet vastaajien anonymiteetin säilymisestä karkeistamalla asiatietoja tarpeen mukaan. Prosenttilukuja ilmoittaessamme olemme verrokkitutkimusten tavoin laskeneet määrät koko vastaajajoukosta; poikkeustapaukset, jossa prosentit on laskettu vain tiettyyn kysymykseen vastanneista, ilmoitetaan erikseen.

Pidämme omaa aineistoamme riittävän laadukkaana. Kohtalaisen pienestä vastausprosentista huolimatta käsillä olevan kyselyn vastaajien joukko edustaa varsin hyvin perusjoukkoa, erityisesti koulutustyyppien osalta (taulukko 1): Eniten, 51 vastaajaa, on valmistunut taiteilijakoulutuksesta (taulukko 2). Tutkijakoulutuksen edustajia oli 19 ja kehittäjä- tai soveltajakoulutuksen suorittaneita neljä. Kun Kuusen (2012) raportissa olivat sekä tutkijat että taiteilijat hieman yliedustettuja, tässä raportissa ovat puolestaan tutkijat ovat yli- ja taiteilijat hieman aliedustettuja soveltajakoulutuksen ollessa aliedustettuna molemmissa tutkimuksissa. Kehittäjä- tai soveltajakoulutuksen tutkinnon tehneet olivat molemmissa raporteissa aliedustettuina. Valmistumisvuosien osalta vuosina 2012–2015 valmistuneet ovat hieman yliedustettuna (20 vastaajaa) ja vastaavasti valmistumisvuosissa 2016–2019 oli vähäistä aliedustusta (taulukko 2). Kaiken kaikkiaan Kuusen (2012) tutkimuksen edustavuus tutkintotyypeittäin on hieman tätä tutkimusta hieman parempi.

⁴ Tekijät arvioivat aineistonsa melko laadukkaaksi, vaikka se kuitenkin kattoi vain kuusi prosenttia kaikista silloisista “Suomen työikäisistä tohtoreista” (OKM 2016, 16).

Taulukko 1. Vastanneiden ja perusjoukon jakautuminen taiteilija-, tutkija- ja kehittäjä- tai soveltajakoulutukseen.

Koulutustyyppi	Vastanneet		Perusjoukko	
	n	%	N	%
Kehittäjä- tai soveltajakoulutus	4	8,5	12	12,8
Taiteilijakoulutus	24	51,1	51	54,3
Tutkijakoulutus	19	40,4	31	33,0
Yhteensä	47	100,0	100	100,0

Taulukko 2. Vastanneiden ja perusjoukon valmistumisvuodet.

Valmistumisvuosi	Vastanneet		Perusjoukko	
	n	%	N	%
2012-2015	27	57,4	47	50,0
2016-2019	20	42,6	47	50,0
Yhteensä	47	100,0	94	100,0

Vastaajista naisia on 19 ja miehiä 26; kaksi henkilöä ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan (taulukko 3). Tässä yhteydessä on kiinnostava huomata, että kun kandidaatti- ja maisteritasolla taidealojen opiskelijoista merkittävästi suurempi osa on naisia (Koivunen 2019, 14–15, 37–39⁵), suhde kääntyy päinvastaiseksi tohtoritasolla: kaikista vuosina 2012–19 valmistuneista musiikin tohtoreista – tosin etunimen perusteella olettaen – miehiä oli 49 ja naisia 45. Myös vastaajien joukossa tässä tutkimuksessa miehiä oli naisia enemmän, tosin ero oli suurempi vastanneiden joukossa kuin perusjoukossa. Näin ollen miesvastaajat olivat hieman yliedustettuina, kun naisvastaajien kohdalla on vastaavasti aliedustus (taulukko 3). Suurin vastanneiden ikäluokka oli 40–49-vuotiaat (19 vastaajaa; ks. taulukko 4), vähiten oli 30–39-vuotiaita (7 vastaajaa).

Taulukko 3. Vastanneiden ja perusjoukon sukupuolijakaumat (perusjoukon tiedot määritetty vastaajien etunimen perusteella).

⁵ Tutkimuksessa ei ole raportoitu erikseen yksittäisten alojen muunsukupuolisten tai sukupuolen moninaisuuteen muuten kuuluvien prosenttiosuuksia. Koko Aarresaaren aineistosta muunsukupuolisia oli kandidaattien osalta puoli prosenttia (Koivunen 2019, 13). Maistereiden osalta ilmoitetaan yhdessä muunsukupuolisten kanssa ne vastaajat, joiden sukupuolta ei voitu selvittää, ja laskemalla näiden osuus tulokseksi tulee 2,1 prosenttia kaikista vastanneista valmistuneista maistereista (Koivunen 2019, 39).

	Vastanneet		Perusjoukko	
	n	%	N	%
En halua ilmoittaa	2	4,3	0	0,0 %
Mies	26	55,3	49	52,1 %
Nainen	19	40,4	45	47,9 %
Yhteensä	47	100,0	94	100,0 %

Taulukko 4. Vastanneiden ikäjakauma.

	Ikä	
	n	%
30-39 vuotta	7	14,9
40-49 vuotta	19	40,4
50-59 vuotta	10	21,3
60-69 vuotta	11	23,4
Yhteensä	47	100,0

Suurin osa vastaajista, 28 tohtoria (60 %), asui Uudellamaalla. Toiseksi eniten kyselyyn vastanneita, viisi, asui Pirkanmaalla, ja Keski-Pohjanmaalta vastasi kaksi tohtoria. Lapista, Kymenlaaksosta, Varsinais-Suomesta, Satakunnasta, Etelä-Karjalasta sekä Etelä- ja Pohjois-Savosta vastasi kustakin yksi tohtori; muista maakunnista ei saatu vastauksia ollenkaan. Viisi vastaajaa vastasi englannin kielellä, joka ei kuitenkaan välttämättä ollut heidän äidinkieltensä, ja kaikki he asuivat ulkomailla. Kun Kuusen (2012) kysely tehtiin vain suomenkielisenä, voidaan huomata koulutuksen kansainvälistyminen, tosin vain välillisesti.

Aineistomme on tarkoitus luovuttaa asianmukaisesti anonymisoituna Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon (www.fsd.tuni.fi) myöhempää avointa tutkimuskäyttöä varten.

4 SIBELIUS-AKATEMIASTA 2012–2019 VALMISTUNEIDEN TOHTORIEN TYÖLLISTYMINEN

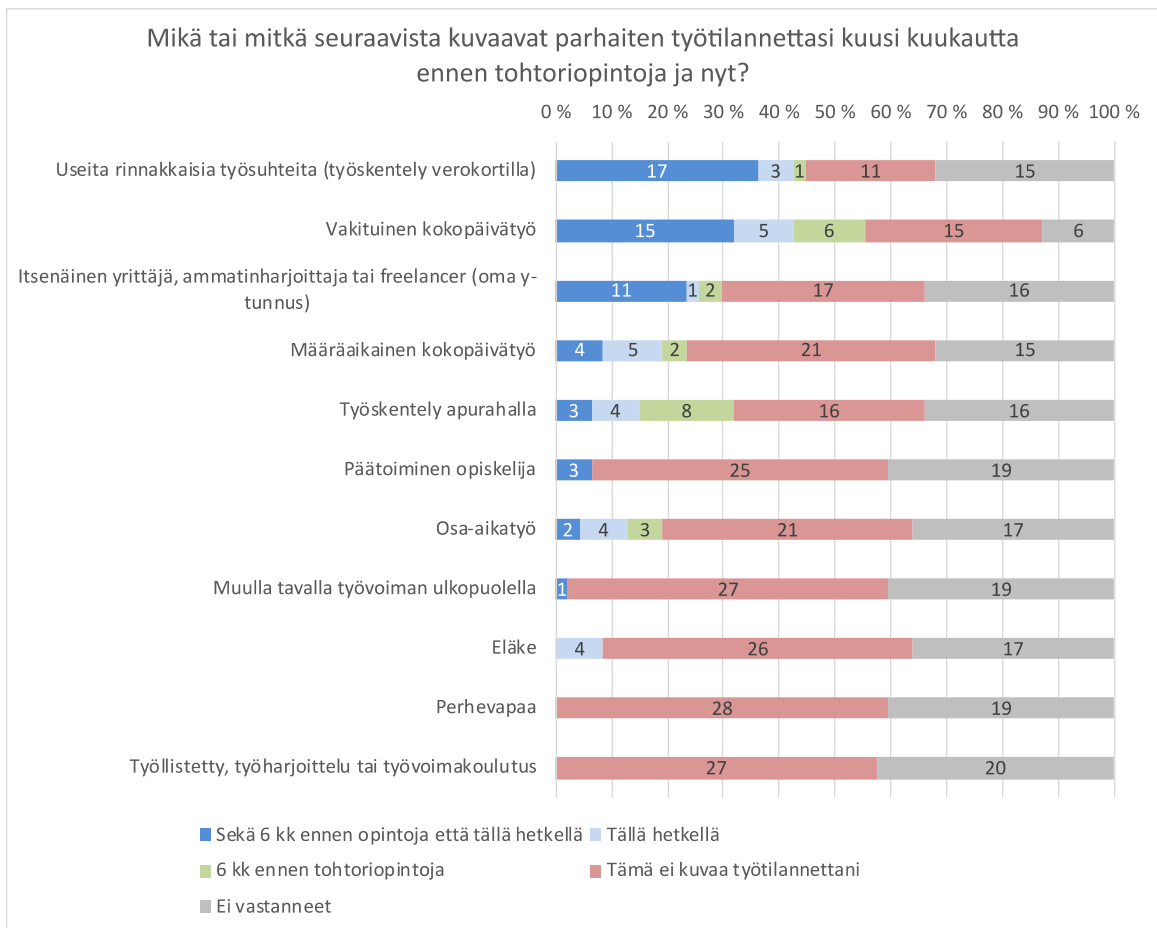
Osana kyselyn tavoitteita oli siis saada tietoa Sibelius-Akatemian tohtorikoulutuksesta valmistuneiden työllistymisestä. Työllistymistä koskevilla kysymyksillä selvitettiin vastaajien työtilannetta (4.1), työtehtäviä (4.2) sekä työnantajatahoakuusi kuukautta ennen tutkintoa ja vastaushetkellä (4.3). Lisäksi vastaajilta kysyttiin heidän bruttopalkkaansa.

4.1 Työllistyminen: työtilanne

Kysyimme, mikä oli vastaajan työtilanne kuusi kuukautta ennen opintoja ja vastaushetkellä. Vastausta oli mahdollisuus täydentää avoimilla kysymyksillä työtilanteesta tohtoriopintojen aikana ja muutoksista sen jälkeen. Kuvio 1 kokoaa valintavaihtoehtokysymysten vastaukset, joista käy ilmi musiikkialan työn sirpaleisuus. Suurin vastanneiden luokka (20 vastaajaa; tumman- ja vaaleansiniset palkit yhteensä) koostui musiikin “moniottelijoista”, joilla vastaushetkellä oli useita rinnakkaisia työsuhteita. Toisaalta yhtä monta tohtoria oli vastaushetkellä vakituudessa kokopäivätyössä, ja tämä luokka oli kasvanut viidellä (vaaleansininen palkki) verrattuna tilanteeseen kuusi kuukautta ennen tutkintoa, kun vastaavasti “moniottelijoiden” lukumäärä kasvoi kolmella.

Vaikka joidenkin vastaajien työtilanne oli tohtorintutkinnon jälkeen muuttunut (vaaleansiniset ja vihreät palkit, kuvio 1), monilla vastaajilla työtilanne oli sama ennen ja jälkeen tutkinnon (tummansiniset palkit). Vakituinen kokopäiväinen työsuhte oli vastaushetkellä 20 vastaajalla (vaalean- ja tummansiniset palkit), kun tutkintoa ennen tällaisessa työsuhteessa oli 21 vastaajaa (tummansiniset ja vihreät palkit). Määräaikainen kokopäivätyö oli vastaushetkellä yhdeksällä vastaajalla, tutkintoa ennen kuudella. Osa-aikaisessa työssä oli vastaushetkellä yksi vastaaja enemmän kuin ennen tutkintoa. Apurahan turvin työskenteli vastaushetkellä seitsemän ja ennen tutkintoa kahdeksan vastaajaa. Neljä vastaajaa oli eläköitynyt jossain vaiheessa tutkinnon suorittamisen jälkeen. Yhteenvedon voidaan todeta, että työllistymisen kannalta tohtorintutkinnolla ei ollut ryhmätasolla tarkasteltuna erityisen suurta merkitystä.⁶

⁶ Vaikka tohtorintutkinnon myötä tapahtuvat muutokset työtilanteessa eivät ole suuria, kun vastaajia tarkastellaan ryhmätasolla, yksilötasolla muutoksia tapahtuu varsin paljon: vastaajien yhteensä 102:sta työtilannetta koskevasta vastauksesta annettuihin vaihtoehtoihin 53 (52 %) osoitti työtilanteen pysyneen samana ennen tutkintoa ja sen jälkeen, kun 23 vastausta (23 %) ilmaisi työtehtävän päättymisen ja 26 vastausta (25 %) tutkinnon jälkeen uutena tulleen työllisyystilanteen (ks. myös kuvion 2 yläpalkki, jossa työtilanteen muutosta tarkasteltiin avovastauksista käsin). Muutokset työtilanteissa ovat toki myös osa luonnollista työelämän ja uran muutosta.

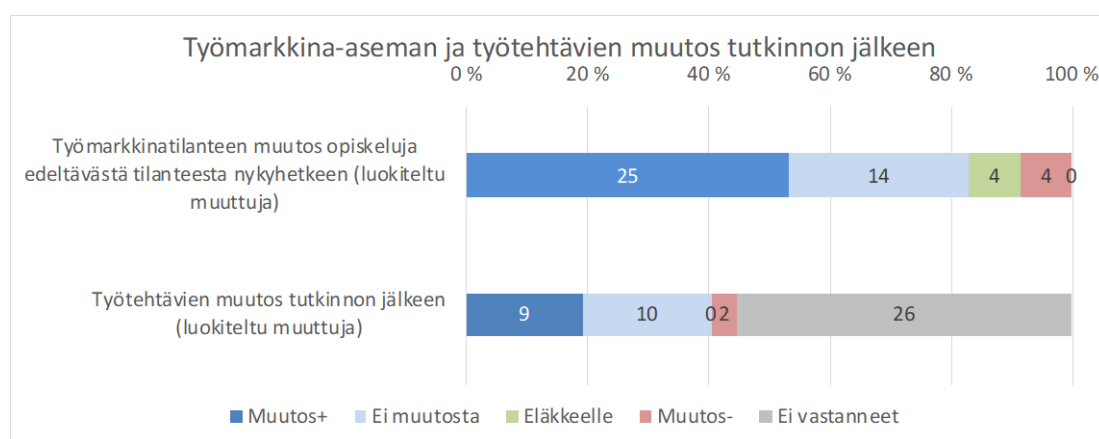
Kuvio 1. Vastanneiden ilmoittama työmarkkinatilanne kuusi kuukautta ennen tohtoriopintoja ja toukokuussa 2020.

Avovastaukset tarkentavat edelleen työmarkkinatilanteen muutoksen kokonaiskuvaa, kun moni vastaaja kertoo muuttumattomasta työtilanteesta. On myös niitä vastaajia, jotka ovat pettyneet tutkintoonsa ja kokevat sen menneen hukkaan; yksi vastaaja kertoo jopa tutkinnosta olevan haittaa maisterien päihittäessä hänet työnhauissa: “Minua varoiteltiin jo etukäteen siitä, ettei akatemia edes itse arvosta omia tohtoreitaan. No, sen olen kokenut myös omakohtaisesti.” Samankaltaista pettymystä omaan yliopistoon raportoitiin myös sekä Kuusen (2012, 12) että Koivusen (2019, 59–60) tutkimuksissa. Yhteensä kolme tämän tutkimuksen vastaajaa kertoi saavansa helpommin apurahoja tai post doc- tai muun tutkijan paikan, yksi taas kertoo apurahojen tulon lakaneen tohtoroitumisen jälkeen. Yksi vastaaja puolestaan kertoo saaneensa professuurin ja toinen “merkittävän akateemisen position”.

Kuusen (2012, 13–15) tutkimuksessa työllistymiseen liittyvät tulokset olivat hyvin samansuuntaisia: myös hänen aineistossaan, joka siis kohdentui tämän tutkimuksen kohderyhmää aiemmin valmistuneisiin ja pelkästään klassisen musiikin sekä sävellyksen ja musiikinteorian tohtoreihin, muutokset työtilanteessa olivat pääasiassa myönteisiä, ja työnantajat olivat usein pysyneet samana ennen ja jälkeen tohtoroitumisen.

Halusimme tarkastella tutkinnon vaikutusta myös sen suhteen ovatko työtilanteen muutokset olleet myönteisiä vai kielteisiä. Tätä varten poimimme kunkin vastaajan

vastaukset työtilannetta koskeviin kysymyksiin alkuperäisestä havaintomatriisista. Edelleen yhdistimme rivitasolla kuvion 1 sisältämät vastaukset työtilanteen muutosta kuvaaviin avovastauksiin, jotka oli luokiteltu sen mukaan, olivatko muutokset tulkittavissa yksilön ja yhteiskunnan kannalta myönteisiksi vai kielteisiksi. Positiivisina muutoksina pidettiin siirtymistä osa-aikaisista ja lyhytkestoisista työsuhteista kokoaikaisiin, määräaikaisista työsuhteista vakituisiin työsuhteisiin sekä muutoksia, joissa kuvattiin työtilanteen muuttuneen muuten myönteiseksi esimerkiksi lyhyempien työmatkojen vuoksi. Näiden vastausten perusteella voimme todeta, että jopa puolella vastanneista (53 %) työtilanteen muutos on tämän tulkinnan mukaan ollut yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta positiivinen, ja vain vajaalla yhdeksällä prosentilla (8,5 %) tapauksista negatiivinen tilanteen ollessa muuttumaton 30 prosentilla vastaajista (ylempi palkki kuviossa 2). Lisäksi neljä vastaajaa oli siirtynyt eläkkeelle. Vastaajayksilöiden yhdistetyistä vastauksista havaitsimme lisäksi, että yksi taiteilijatohtori oli siirtynyt opintojen loppuvaiheessa määräaikaiseen työhön lähemmäksi kotipaikkakuntaansa, toinen taiteilijatohtori oli saanut vakituisen kokopäivätyön ja kolmas taiteilijatohtori ensin tuntiopettajan ja sittemmin määräaikaisen lehtorin toimen Taideyliopistosta.

Kuvio 2. Vastanneiden avovastauksista luokitellut työmarkkina-aseman ja työtehtävien muutokset tohtorintutkinnon jälkeen.

Vain yksi vastaaja ilmoitti olevansa työtön, ja työttömyys oli jatkunut tohtoriopintoja edeltävältä ajalta vastaushetkelle (kuvio 1, ”Muulla tavalla työvoiman ulkopuolella”); silti ilmoitetut helmikuun ansiotulot puhuivat karua kieltä työllistymisen ja toimeentulon haasteista jo ennen COVID-19-pandemiakriisin vuonna 2020 kevättalvella alkanutta kulttuurielämän freelancereiden työllisyyskriisiä (ks. luku 4.4 Työllistyminen: palkkaus).

Musiikkialalle tyypillistä onkin työsuhteiden pirstaleisuuden lisäksi myös vajaatyöllistyminen, mikä todettiin myös Kuusen (2012, 14–15) tutkimuksessa. Hirvi-Ijäns ja kumppanit (2020, 19 & 34) eivät käytä tätä termiä, vaan puhuvat prekaarista työvoimasta tai prekariaatista; taide-elämän moninaiset eri työn muodot yhdessä eri taiteenaloille tyypillisen toiminnan sekä tuotannollisten käytäntöjen kanssa tuottavat moninaisia työmarkkina-asemia (emt., 35). Tämän taidetyön erityisyyden vuoksi taiteilijoiden on monesti lähes mahdoton vastata työvoimapolitiittisiin kyselyihin, joissa työmarkkina-asemaa koskevia vastausvaihtoehtoja tarjotaan tyypillisesti vain yksi. Hirvi-Ijänsen ym. (2020) tutkimuksen tavoin käsillä olevassa tutkimuksessa annettiin vastaajille

mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto, mikä tekee näistä tutkimuksista tilastoteknisesti paremmin vertailukelpoisia. Vertailua haastaa kuitenkin Hirvi-Ijäksen ja kollegoiden aineiston luonne: se tavoitti taiteilijat tutkinnoista riippumatta käsittäen tohtoritaiteilijoita vain marginaalisen määrän. Lisäksi kyselyn keräystapa lienee painottanut freelance-taiteilijoita pikemminkin kuin opettavia taiteilijoita: kysely jaettiin avoimena nettilinkkinä, jota markkinoitiin sosiaalisen median, taiteilijajärjestöjen, tiedotuskeskusten ja säätiöiden kautta, ja lisäksi se lähetettiin otokselle Taiteen edistämiskeskuksesta apurahaa vuonna 2018 hakeneista taiteilijoista.

Alla olevasta kahden edellä mainitun tutkimuksen tuloksia vertaavasta taulukosta voidaan havaita musiikin tohtoreiden, ja jossakin määrin myös taiteilija-aineiston muusikoiden, merkittävä vakituisen kokopäivätyön osuus muihin taidealoihin verrattuna. Musiikkialan ammattikunnista tyypillisesti kokopäivätyötä tekevät erityisesti kirkko- ja orkesterimuusikot, jotka tosin käytännössä usein tekevät myös työn ulkopuolisia keikkoja. Musiikkialan opetustehtävät eri koulutustasoilla ja -muodoissa (ks. luku 4.3 Työllistyminen: työnantajat, kuvio 3) ovat tyypillisesti sellaisia, joita voidaan yhdistää muusikon työhön, joko pää- tai sivutoimisesti. Sama ilmiö, jossa taiteilijaidentiteetti yhdistyi opettajuuteen tai päinvastoin, tuli esiin myös Hirvi-Ijäksen ja kumppaneiden aineistossa (Hirvi-Ijäs ym., 41, 127).

Taulukko 5. Eri taiteilijaryhmien työmarkkina-asetat tämän tutkimuksen (musiikin tohtorit 2020) ja Hirvi-Ijäksen ym. (2020; taiteilija-aineisto vuodelta 2019, sisältäen pääasiassa ei-tohtoreita) mukaan.

	Musiikin toht. 2020 (n=47)	Hirvi-Ijäs ym. (2020) (n=40)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): arkkitt. ja muotoilu (n=40)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): av-taiteet (n=66)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): esittävät tait. (n=193)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): kirjallisuus (n=138)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): musiikki (n=96)	Hirvi-Ijäs ym. (2020): visuaaliset tait. (n=432)
Vakituinen kokopäivätyö	43 %	5 %	3 %	10 %	5 %	20 %	5 %	7 %
Määräaikainen kokopäivätyö	19 %	8 %	9 %	12 %	5 %	1 %	5 %	6 %
Osa-aikatyö	13 %	35 %	23 %	45 %	22 %	43 %	37 %	36 %
Itsen. yrittäjä, ammatinharjoittaja tai freelancer (c)	26 %	65 %	85 %	75 %	49 %	68 %	48 %	58 %
Useita rinnakk. työsuhteita (työsk. verokortilla)*	43 %	53 %	41 %	34 %	42 %	41 %	52 %	45 %
Työskentely apurahalla	15 %	13 %	33 %	26 %	49 %	24 %	27 %	29 %
Päätoiminen opiskelija**	6 %	8 %	6 %	8 %	1 %	9 %	8 %	7 %
Perhevapaa	0 %	0 %	2 %	3 %	0 %	4 %	1 %	1 %
Työllistetty, työharjoittelu tai työvoimakoulutus	0 %	0 %	2 %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %
Eläke	9 %	3 %	3 %	2 %	13 %	2 %	4 %	5 %
Muulla tavalla työvoiman ulkopuolella***	2 %	15 %	24 %	28 %	20 %	10 %	26 %	23 %

Hirvi-Ijäs ym. (2020): vapaa taiteilija (ei työsuhteessa eikä toimeksiantoja) tai jokin muu
 **) Hirvi-Ijäs ym. (2020): opiskelijat, varusmies- siviilipalvelussa olevat
 ***) Hirvi-Ijäs ym. (2020): työtön työnhakija

Musiikin tohtoreiden työllistyminen yliopistosektorille opettajiksi ja tutkijoiksi (ks. luku 4.2 Työllistyminen: työtehtävät, kuvio 3) lienee yksi pääsyyistä siihen, että heidän

työmarkkina-asemansa profiili poikkeaa taiteilijatutkimuksen muusikkoryhmästä: meidän aineistossamme yrittäjä-freelance-toimijoita oli merkittävästi pienempi osuus (taulukko 5). Vertailussa nousee esiin myös musiikin tohtoreiden vähäinen työttömyys – käytännössä kuitenkin siis monissa tapauksissa vajaatyöllisyys – verrokkiryhmiin nähden.

Musiikkialalle tyypillinen työelämän monimuotoisuus ohjasi ja käytännössä lähes pakotti sekä tämän että Kuusen (2012) tutkimuksessa mahdollistamaan vastaajille monimuotoisen vastauksen. Tämä tarkoittaa sitä, että vastaajia ei pakotettu valitsemaan yhtä tilannettaan kuvaavaa vastausvaihtoehtoa (“olen pelkästään määräaikaisessa kokopäivätyössä” tai “pääasiallinen työnantajani on yliopisto”), sillä vain harva muusikoista pystyy määrittämään yksiselitteisesti työtilannettaan. Tästä seuraten työmarkkinatilannetta ja työnantajaa käsitteleviä sinänsä yhteneviä kysymyksiä on mahdotonta verrata yllätyksellisesti. Vähäisen työttömyyden vuoksi musiikkiala muodostaa poikkeuksen työttömyystilastoissa paitsi taidealojen sisällä myös muiden alojen työvoimaan verrattuna⁷. Alla oleva, vuosien 2012–2018 tiedot yhdistävä taulukko kertoo selkeästi sen, kuinka musiikkiala työllistää myös alansa tohtoreita muiden alojen kollegoja merkittävästi paremmin.

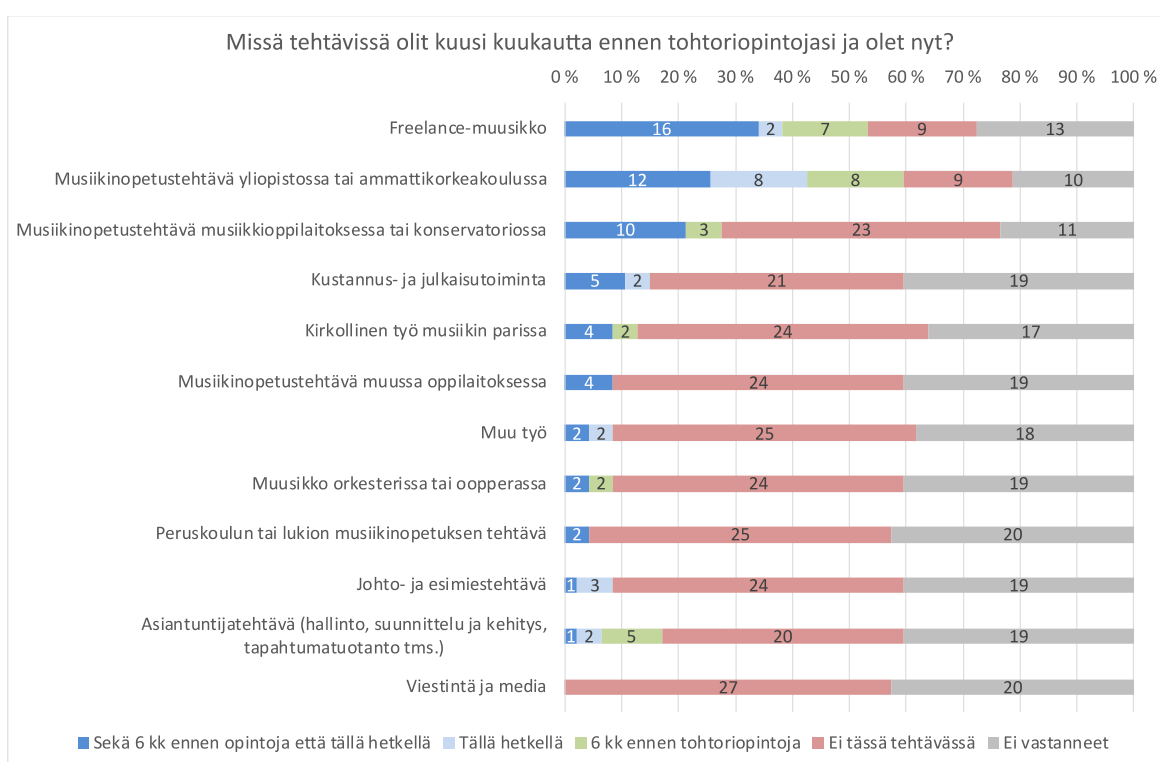
Taulukko 6. Vuosina 2012–2018 valmistuneiden tohtoreiden työllistyminen (prosenttiosuudet) vuoden päästä valmistumisesta. Taulukko on tulostettu Opetushallinnon Vipunen-palvelusta. Tiedot on tuottanut Tilastokeskus, jonka työttömyysmääritelmä on tunnetusti työ- ja elinkeinoministeriön vastaavaa tiukempi tuottaen näin ollen tätä systemaattisesti pienemmät lukemat. Taideyliopiston tohtoreista on Sibelius-Akatemiasta valmistuneita n. 70 % (ks. alaviite 2).

	Päätoim./		Muuttanut			Yhteensä
	Työllinen	opisk.	Työtön	maasta	Muut	
Taideyliopisto	86,8	0,9–3,5	5,3	5,3	5,3	100,0
Oulun yliopisto	79,5	1,3	5,9	7,5	5,9	100,0
Tampereen yliopisto	79,5	0,8	5,4	8,5	6,0	100,0
Itä-Suomen yliopisto	79,1	1,1	4,4	8,5	6,9	100,0
Lpr–Lahden tekn. yo	78,3	0,3–1,1	5,8	10,0	5,8	100,0
Turun yliopisto	78,3	0,5	5,9	8,2	7,2	100,0
Kaikki yliopistot	75,6	0,9	5,3	10,6	7,7	100,0
Helsingin yliopisto	74,4	1,0	4,3	11,2	9,1	100,0
Vaasan yliopisto	74,1	0,6–2,5	0,6–2,5	11,1	11,1	100,0
Lapin yliopisto	73,7	–	7,0	5,3	14,0	100,0
Jyväskylän yliopisto	73,4	1,1	7,6	10,2	7,4	100,0
Aalto-yliopisto	71,3	0,6	4,8	15,8	7,5	100,0
Sv. handelshögskolar	68,8	1,0–4,2	1,0–4,2	18,8	9,4	100,0
Åbo Akademi	64,9	0,2–0,9	7,8	16,9	10,4	100,0

⁷ Taidealojen sisäisistä koulutus- ja työvoimapolitiittisista eroista ks. lisää Rautiainen & Roiha (2015, 40–41). Huom. valtakunnallisissa tilastoissa vuosittaiset alle viiden yksilön jäävät työttömyysluvut joudutaan tietosuojasyistä salaamaan, eikä tarkempi, esim. vuosittainen musiikkialan raportointi näin ole mahdollista.

4.2 Työllistyminen: työtehtävät

Kun tarkastellaan työtehtäviä ennen tutkintoa ja tutkinnon jälkeen, huomataan vastauksissa samoja trendejä kuin edellä (kuvio 3): *Ensinnäkin* vastauksissa näkyy musiikkialan työn monimuotoisuus, kun peräti 38 % vastaajista toimii parhaillaan freelancer-tyyppisissä töissä, ja näistäkin 16 henkilöä oli freelancer myös ennen tohtoroitumista. Kuitenkin seitsemän vastaajaa ilmoitti tehneensä freelancer-työtä ainoastaan ennen tutkintoaan. Hyvin suuri osa vastaajista työskenteli musiikinopetuslalla eri oppilaitostasoilla ennen tutkintoa (kaikkiaan 41 vastaajaa; tummansiniset ja vihreät palkit kuviossa 3) tai sen jälkeen (44 vastaajaa; tumman- ja vaaleansiniset palkit). Opetusala on siis merkittävä työllistäjä riippumatta tutkinnon asteesta.

Kuvio 3. Vastanneiden ilmoittamat työtehtävät kuusi kuukautta ennen tohtoriopintoja ja toukokuussa 2020.

Toiseksi muutokset tohtoroitumisen jälkeen ovat vähäisempiä kuin se, että tehtävät ovat olleet samoja sekä ennen että jälkeen tutkinnon. Yksilötasoisia muutoksia on tapahtunut erityisesti työskentelyssä opetuslalla korkeakouluissa, sillä kuviosta 3 voidaan nähdä siirtymistä opetustehtäviin (vaaleansiniset palkit) tai näistä pois (vihreät palkit). Johtotehtäviä oli ennen tutkintoa yhdellä ja tutkinnon jälkeen neljällä vastaajalla. Julkaisutehtäviä oli viidellä vastaajalla ennen tutkintoa ja seitsemällä tutkinnon jälkeen.

Avovastaukset vahvistavat tehtävien pysymisen monilla tohtoreilla samoina ennen ja jälkeen tohtorintutkintoa (kuvio 2, alapalkki). Kuten edellä todettiin, yhdeksällä vastaajalla muutosta voidaan pitää tohtorintutkinnon tavoitteita ja yhteiskunnallista panosta ajatellen myönteisenä: henkilö on esimerkiksi päätenyt freelancerista tutkijaksi, saanut enemmän asiantuntijatehtäviä tai yliopistollisen vakanssin. Kahdella vastaajalla työtehtävien muutosta voidaan pitää kielteisenä. Tällöin lehtorista oli tullut tuntiopettaja ja tuntiopettajalta loppuneet työt.

Kuusen (2012) tutkimukseen vastanneet ja tämän aineiston tohtorit toimivat yhtä usein freelancereina (tässä tutkimuksessa 38 %, Kuusen tutkimuksessa 39 %; kuvio 3), kun taas korkeakouluopetustehtävissä toimi tämän tutkimuksen vastaajista selkeästi harvempi (43 %) kuin Kuusen tutkimuksessa (63 %). Sen sijaan tämän tutkimuksen vastaajat toimivat tutkinnon suorittuaan useammin muissa musiikinopetustehtävissä (30 %) kuin vastaajat Kuusen tutkimuksessa (17 %); viimeainitussa mukaan ei ole laskettu yleissivistävän koulun musiikinopetustehtäviä, sillä Kuusen kyselyssä tätä ei kysytty erikseen, eikä hänen aineistonsa sisältänyt musiikkikasvatustaustaisia musiikin tohtoreita. Suuri ero orkesterimuusikkojen osuuksissa Kuusen aineistossa (15%) ja tässä aineistossa (4,3 %) johtuu siitä, että tässä tutkimuksessa olivat mukana kaikki Sibelius-Akatemian nykyisten aineryhmien musiikin tohtorit eikä pelkästään klassisen solistisen linjan sekä sävellyksen ja musiikinteorian tohtorit, kuten Kuusen aineistossa.

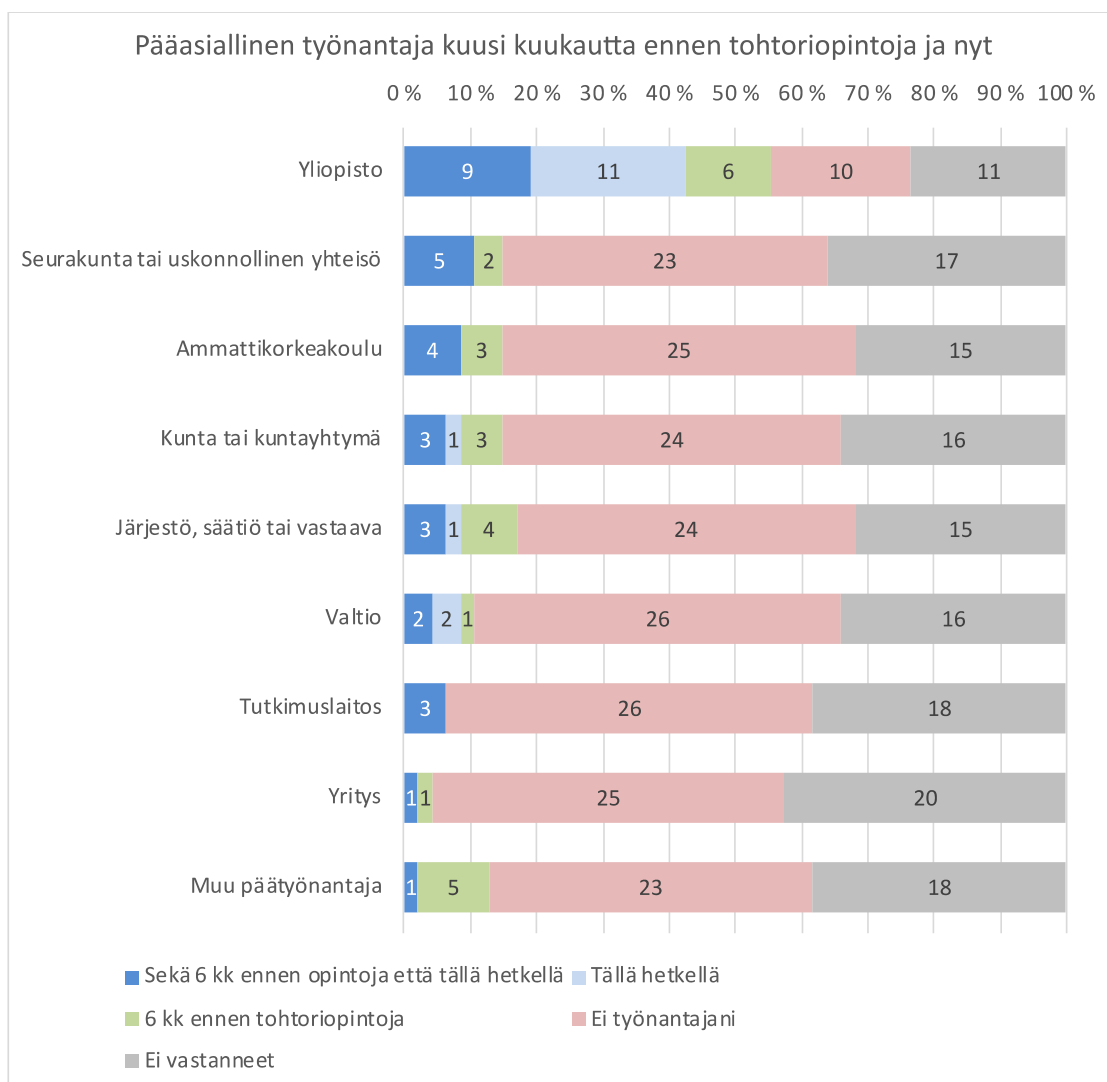
Käsillä olevan tutkimuksen puutteisiin voidaan laskea se, että emme kysyneet varsinaisessa tutkijan työssä olevien määrää, mistä yksi vastaaja aiheellisesti huomauttikin. Olihan tutkimustyötä tekevien joukko Kuusen tutkimuksessa aloista kolmanneksi suurin (11 vastaajaa, eli 27 %). Kyselyimme toisesta kysymyksestä, jossa tiedusteltiin vastaajien työnantajaa, ilmeni kolmen vastaajan olevan töissä tutkimuslaitoksessa. Kuitenkaan tässä aineistossa emme pysty erottelemaan niitä vastaajia, jotka ovat yksinomaan tai pääsääntöisesti tutkimustehtävissä yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Myöskään emme pysty erittelemään Kuusen tutkimuksen tavoin, ketkä vastaajistamme työskentelevät muussa taiteellisessa työssä kuin muusikkoina orkestereissa tai oopperassa, sillä perusjoukkomme kattaessa nyt myös musiikkikasvatustaustaiset tohtorit tutkimuksemme freelancereista kaikki eivät suinkaan toimi taiteellisessa tai taiteellisen ja opetustyön yhdistelmätyössä, vaan osa freelanceriksi ilmoittautuneista toimii pääosin opetustehtävissä.

4.3 Työllistyminen: työnantajat

Kysyimme myös vastaajien työnantajia sekä ennen tutkintoa että sen jälkeen, ja vastaukset esitetään kuviossa 4. Yliopisto, tässä tapauksessa mitä ilmeisimmin lähes yksinomaan Taideyliopisto, on suurin musiikin tohtoreiden työllistäjä. Yliopiston piirissä sekä kouluttaudutaan tohtoriksi että työskennellään tohtorina, sillä 15 vastaajaa oli töissä yliopistossa jo ennen tohtoroitumista (tummansininen ja vihreä palkki kuviossa 4); tutkinnon suorittamisen jälkeen yliopistossa työskenteleviä oli yhteensä 20 (tumman- ja vaaleansiniset palkit). Yliopistosektori on työllistänyt uusina työntekijöinä jopa 11 tohtoria (vaaleansininen palkki); toisaalta kuusi vastaajaa ei enää tohtoroitumisen jälkeen työskentele ainakaan pääasiassa yliopistossa (vihreä palkki). Valtio oli työnantajana

kolmella vastaajalla ennen tutkintoa ja neljällä tutkinnon jälkeen; vastaavasti kunta tai kuntayhtymä oli työnantajana ennen tutkintoa kuudella ja tutkinnon jälkeen neljällä vastaajalla. Järjestössä työskenteli ennen tutkintoa seitsemän ja tutkinnon jälkeen neljä vastaajaa.

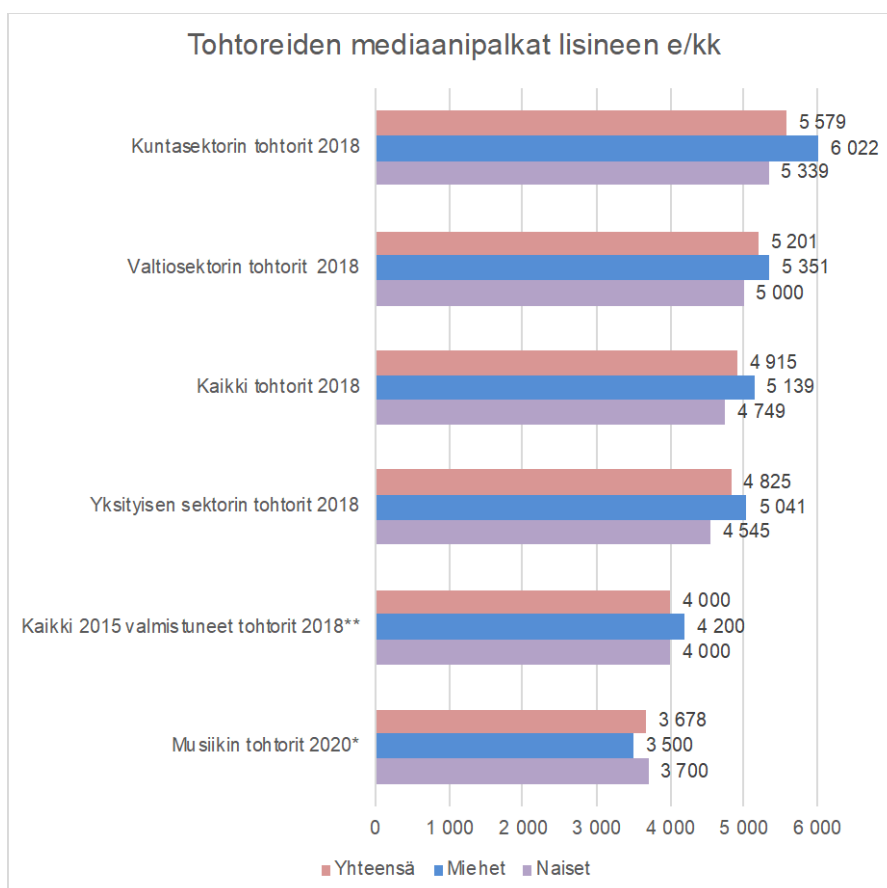
Leimallista kuitenkin näyttää olevan, että tohtorit jatkavat samalla työnantajalla tohtoroitumisen jälkeen yliopistosektorin ollessa merkittävin poikkeus. On merkille pantavaa, että ammattikorkeakoulut eivät ole työllistäneet yhtään käsillä olevan aineiston tohtoria uutena työntekijänä. Kyseessä näyttää sen sijaan olleen pätevyityminen omaan tehtävään, vaaditaanhan ammattikorkeakoulun yliopettajalta vähintään lisensiaatin tutkinto (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014/1129, §17). Kuusen (2012) tutkimuksessa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa kyselyn hetkellä työskenteleviä oli 63 prosenttia joten korkeakouluissa työskentelevien tohtoreiden osuus oli kummassakin tutkimuksessa suunnilleen sama (tässä kyselyssä 61 %) .

Kuvio 4. Vastanneiden ilmoittamat pääasialliset työnantajat kuusi kuukautta ennen tohtoriopintoja ja toukokuussa 2020.

4.4 Työllistyminen: palkkaus

Vastaajilta kysyttiin vastaushetken eli helmikuun 2020 bruttopalkkaa sisältäen säännölliset lisät, luontaisetujen verotusarvot sekä ylityökorvaukset. Kuukausipalkan keskiarvo oli 3 473 euroa ja mediaani hieman keskiarvoa suurempi, 3 678 euroa. Naisten palkkojen mediaani oli 3 700 euroa miesten mediaanipalkan jäädessä 3 500 euroon. Yksi vastaaja ei ilmoittanut tulojaan ja yksi vastaaja, useissa rinnakkaisissa työsuhteissa oleva, ilmoitti helmikuisiksi tuloikseen nolla euroa. Kyselyn aikana COVID-19-viruspandemian maaliskuu–toukokuun 2020 aikaiset rajoitukset olivat jo voimassa, mutta kyselyn kartoittamana ajankohtana, helmikuussa 2020, työelämä oli vielä yleisesti ottaen varsin normaali, vaikka osalta freelancer-muusikoista keikat katosivat pandemian alettua nopeasti. Toisin kuin aiemmassa tohtorikyselyssä, jossa kysyttiin vuosituloja (Kuusi 2012), käsillä olevassa tutkimuksessa selvitettiin kansallisten tohtorikyselyjen tapaan helmikuun kuukausituloja, mistä johtuen tulovertailun tekeminen tämän ja aiemman kyselyn välillä ei ole mahdollista.

*Kuvio 5. Tohtoreiden mediaanikuukausipalkat lisineen euroissa. Musiikin tohtorien tiedot perustuvat tämän tutkimuksen vastauksiin (merkitty tähdellä *), kaikkien tohtoreiden 2015 tiedot suomalaisten yliopistojen Aarresaari-verkoston vuonna 2018 keräämään aineistoon (Koivunen 2019; merkitty kahdella tähdellä **) ja loput tiedot Tilastokeskuksen vuoden 2018 aineistoihin (Suomen virallinen tilasto [SVT]. Palkkarakenne).*

Yllä olevassa kuviossa 1 vertaamme palkkatietoja kahteen muuhun aineistoon: kaikkien tohtoritasoisen tutkinnon tehneiden palkkatietoihin vuodelta 2018 (Suomen virallinen tilasto 2019. Palkkarakenne.), sekä vuonna 2015 tutkintonsa suorittaneiden tohtorien palkkatietoihin kolmen vuoden kuluttua valmistumisesta (Koivunen 2019). Vertailu näihinkään ei toki ole yksiselitteinen: Tilastokeskuksen aineistossa ovat mukana vain *kokoaikaiset* palkansaajat toisin kuin käsillä olevassa ja Koivusen tutkimuksissa, ja Koivusen aineistossa mukana ovat *vain vuonna 2015 tutkintonsa suorittaneet*. Käsillä olevassa tuoreessa aineistossa musiikin tohtoreiden talven 2020 mediaanikuukausitulo jää selvästi vuoden 2018 valtakunnallisesta tohtoreiden mediaanitulosta, joka oli 4 915 euroa (SVT. Palkkarakenne), ja se jää myös vuonna 2015 valmistuneiden tohtoreiden mediaanipalkan alapuolelle.⁸ Löydöstä selittävät musiikin tohtoreiden työllistyminen osa-aikaisiin tehtäviin ja freelancer-tehtäviin sekä toimiminen taitelijana apurahojen turvin (ks. luku 4.1 Työllistyminen: työtilanne).

Musiikin tohtoreiden palkkatiedot ovat sikäli valtakunnallisesti kiinnostavia, että musiikin naistohtoreiden ansiot ylittävät miestohtoreiden ansiot, mikä palkkatilastoissa on erittäin poikkeuksellista. Sama ilmiö näkyy myös Tilastokeskuksen kunta-alan palkkavertailussa, jossa musiikkialan toimijoiden ansiot voidaan henkilösuoja säilyttäen julkistaa: vuonna 2018 musiikkialan naistohtoreiden kunnallinen mediaanipalkka oli 3 617 euroa miesten palkan jäädessä 3 329 euroon (SVT. Palkkarakenne).

⁸ Palkka oli kuitenkin korkeampi kuin humanistitohtorin mediaanipalkka (3 500 €) ja lähes sama kuin luonnontieteen alan tohtorilla (3 695 €); tosin nämä palkkatiedot ovat vuodelta 2018, jonka jälkeistä ansiotulon nousua ei tässä lähdetä arvioimaan (Koivunen 2009, 65).

5 KÄSITYKSET TUTKINNON JA OPINTOJEN VAIKUTUKSESTA TYÖLLISTYMISEEN

Edellisessä luvussa tarkastelimme tohtoroitumisen merkitystä työllistymiseen pääasiassa faktanäkökulmasta sen perusteella, miten vastaajat ovat ilmoittaneet työtilanteensa ennen ja jälkeen tutkinnon suorittamisen. Tässä luvussa tarkastelemme musiikin tohtoreiden käsityksiä siitä, miten tohtoroituminen on vaikuttanut heidän työllistymiseensä ja työtilanteeseensa.

5.1 Tutkinnon merkitys työllistymiseen nykyiseen työhön

Yksi kyselyn tavoitteista oli analysoida tohtorintutkinnon ja tohtoriopintojen sisällön merkitystä työllistymiseen, osaamiseen ja työtehtävistä suoriutumiseen. Musiikin alalla tohtorintutkinto ei useinkaan ollut edellytys työtehtävässä, sillä vain kuuden vastaajan nykyinen (13%) tehtävä edellytti tohtorintutkintoa (taulukko 7). Koivusen (2019, 61) tutkimuksessa, jossa vastausvaihtoehdot olivat hieman erilaiset, vastaava lukema oli melkein 20 prosenttiyksikköä suurempi. Myös Kuusen (2012) tutkimuksessa tohtorintutkinto oli työpaikan saannin edellytys paljon useammin (20 % vastaajista oli tätä mieltä) kuin tämän aineiston vastauksissa.

Taulukko 7. Vastaajien käsitys tohtorintutkinnon merkityksestä nykyisen työn saamisessa tässä ja Kuusen (2012) tutkimuksessa; molemmissa prosentit laskettu kaikista kyselyyn osallistujista. Tähän kysymykseen oli mahdollista vastata vain yhteen vaihtoehtoon.

Mikä seuraavista parhaiten kuvaa tohtorintutkinnon merkitystä nykyisen työsi saamisessa?	n	%	Kuusi (2012)
Olin tehtävässäni jo ennen tohtorintutkintoani, mutta se vakinaistettiin tutkinnon jälkeen	16	34 %	–
Tohtorintutkinnolla oli merkitystä oman osaamiseni kannalta, vaikka se ei ollut edellytyksenä tehtävään	13	28 %	17 %
Tehtävä edellytti tohtorintutkintoa	6	13 %	20 %
Tohtorintutkinto oli hyvä lisä CV:ssä	6	13 %	15 %
Tohtorintutkinnolla tuskin oli merkitystä; muu osaaminen ratkaisi valinnan	1	2 %	10 %
Tohtorintutkinnosta oli haittaa valinnassa	1	2 %	0 %
En osaa sanoa	2	4 %	0 %
Yhteensä	47	100 %	100 %

Toisaalta vastaavasti Kuusen tutkimuksessa tutkinnon merkitystä pidettiin tätä tutkimusta useammin vähäisenä (10 % vs 2 %). Edellen Kuusen tutkimuksen tohtorit arvostivat tutkintoaan ja sen tuottamaa osaamista harvemmin kuin tämän tutkimuksen tohtorit (17 % vs. 28 % vastanneista).

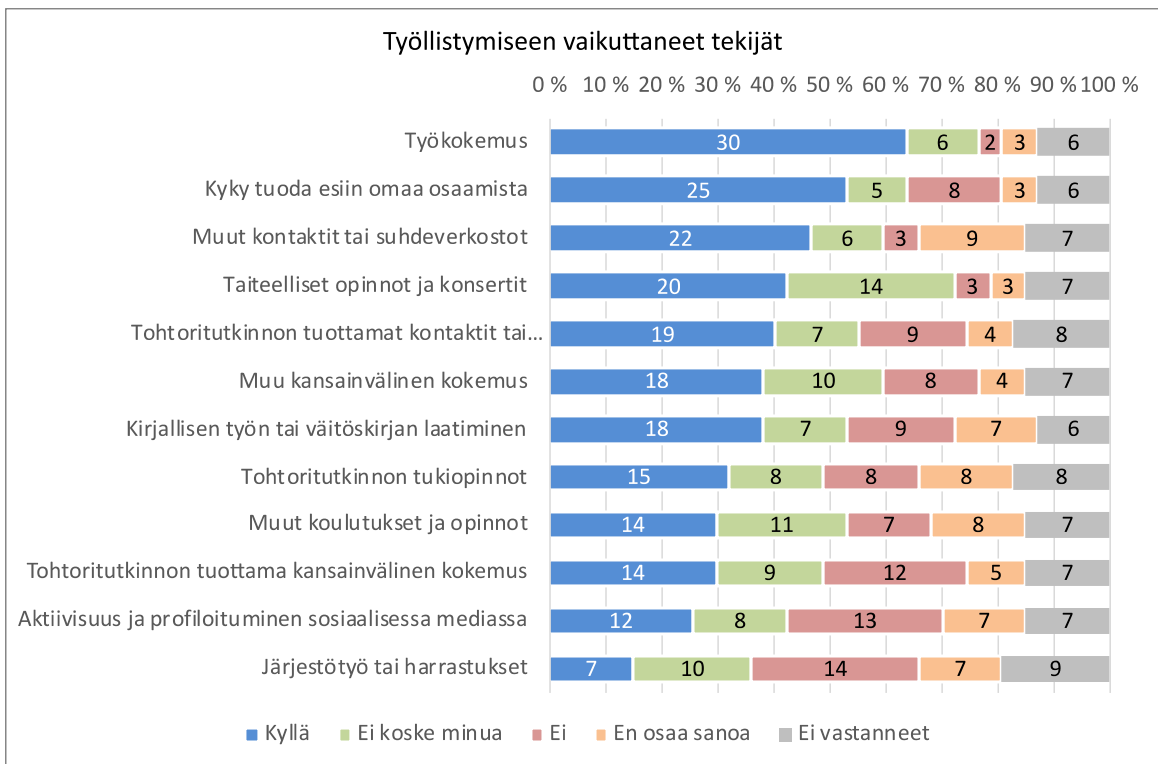
5.2 Käsitteet tohtorintutkintoon liittyvien ja muiden tekijöiden vaikutuksesta työllistymiseen

Tarkasteltaessa työllistymiseen vaikuttaneita tekijöitä huomataan, että työkokemusta pidettiin merkittävimpänä tekijänä, sillä lähes 70 % vastanneista (30 vastaajaa; kuvio 6) mainitsi sen.⁹ Muita tekijöitä, joita mainitsi puolet vastaajista tai enemmän, olivat kyky tuoda esiin omaa osaamista, kontaktit ja suhdeverkostot sekä taiteelliset opinnot ja konsertit. Viimeksi mainittu oli ensimmäinen suoranaisesti tohtoriopintoihin sisältyvä tekijä, muita olivat tutkinnon tuottamat kontaktit ja suhdeverkostot, kirjallisen työn tai väitöskirjan tekeminen, tukiopinnot sekä tutkinnon tuottama kansainvälinen kokemus, ja näitä tekijöitä valitsi 35–50 % vastaajista. Kiinnostavaa on kontaktien ja suhdeverkostojen merkityksen korostuminen, sillä sekä tohtorintutkinnon tuottamat että etenkin muut suhdeverkostot koettiin työllistymisen kannalta merkityksellisiksi. Vastanneiden joukossa oli kuitenkin myös niitä, joiden mielestä näillä ei ollut vaikutusta työllistymiseen.

On mahdollista, että vastaajien työllistymiseen ovat vaikuttaneet myös aiemmin tehdyt tutkinnot – etenkin kun tohtorintutkinto oli vaatimus vain kuuden vastaajan tehtävässä (taulukko 7). Koivusen (2019, 76) tutkimuksen tohtorivastaajat pitivät maisterintutkintoa kaikkein merkittävimpänä tohtorintutkinnon jälkeiseenkin työllistymiseen vaikuttaneena tekijänä. Harmillista kyllä, omassa kyselyssämme ei ollut tätä vastausvaihtoehtoa tarjolla tyytyväisyyttä mittaavassa kysymyksessä. Onkin hieman yllättävää, että vain 14 vastaajistamme on arvioinut muiden koulutusten ja opintojen kuin tohtorikoulutuksen vaikuttaneen työllistymiseen (kuvio 6). Yleisesti ottaen työllistämiseen vaikuttavat tekijät olivat suurin piirtein samassa järjestyksessä musiikin tohtoreilla kuin laajemmalla tohtoripiirillä (Koivunen 2019, 76).¹⁰

⁹ Tässä kysymyksessä emme kysyneet tohtorintutkinnon merkitystä työllistymiseen kokonaisuutena, vaan selvitimme pelkästään tutkinnon osa-alueiden merkitystä. Tästä, ja muista tarkentavista kysymysmuotoiluistamme seuraten kuitenkin vertailu kansalliseen aineistoon (Koivunen 2019) vaikeutui. Järjestystasolla tuloksemme kuitenkin näyttävät suurelta osin samankaltaiselta: Koivusen (2019, 76) raportissa järjestys oli seuraava tärkeimmästä vähiten tärkeimpään: ylempi korkeakoulututkinto, tohtorintutkinto, kyky kertoa omasta osaamisesta, muu työkokemus, kontaktit/suhdeverkostot, väitöskirjan tutkimusaihe, muut opinnot tai koulutukset, kansainvälinen kokemus, muu, järjestötyöhön tai harrastuksiin liittyvä kokemus sekä aktiivisuus ja profiloituminen sosiaalisessa mediassa.

¹⁰ Koivusen tutkimuksessa työllistymisessä auttavien tekijöiden järjestys oli tärkeimmästä vähemmän tärkeimpään: Ylempi korkeakoulututkinto, tohtorin tutkinto, kyky kertoa omasta osaamisesta, muu työkokemus, kontaktit/suhdeverkostot, väitöskirjan tutkimusaihe, muut opinnot tai koulutukset, kansainvälinen kokemus, muu, järjestötyöhön tai harrastuksiin liittyvä kokemus, aktiivisuus ja profiloituminen sosiaalisessa mediassa.

Kuvio 6. Vastaajien ilmoittamat työllistymiseensä vaikuttaneet tekijät.

Aineistomme tohtoreilla tutkintoja ja opintoja olikin tohtoriopintojen lisäksi paljon (taulukko 8), aivan kuten oli laita myös Kuusen (2012, 8) tutkimuksen aineistossa. Kymmenellä vastaajalla opettajan pedagogiset opinnot (35 ov/60 op) oli suoritettu erillisinä opintoina; lisäksi aineisto sisälsi musiikkikasvatustausaisia tohtoreita, joilla opettajaopinnot ovat osa perustutkintoa.¹¹ Neljällä vastaajista ei ollut tohtoritutkinnon pohjana musiikkialan ylempää korkeakoulututkintoa, mutta 23:lla oli joko muu maisterin- tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Nämä tutkinnot ovat todennäköisesti musiikkialan tutkintoja, esimerkiksi musiikkitieteen opintoja – mutta eivät välttämättä, ja tätä aineisto ei kerro.

Ehkä yllättävänkin suuri osa muista kuin tohtoriopinnoista on suoritettu tohtoritutkinnon suorittamisen *aikana*: jopa viisi ylempää ja yksi alempi musiikkialan korkeakoulututkinto ja kolme opettajan pedagogisten opintojen opintokokonaisuutta sekä lisäksi muita opintokokonaisuuksia.

¹¹ Opettajan pedagogisia opintoja (60 op) ei pääsääntöisesti vaadita yliopistotehtävissä, mutta ammattikorkeakouluissa ne ovat vaatimuksia sekä lehtorin että yliopettajan tehtäviin (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014/1129).

Taulukko 8. Vastaajien ilmoittamat muut tutkinnon ennen tohtoriopintoja, niiden aikana ja niiden jälkeen. Vertailusarakkeessa oikealla Kuusen (2012) tutkimuksen vastaavat prosenttiosuudet, jossa ei kysytty erikseen erillisinä suoritettuja opettajan pedagogisia opintoja näiden sisältyessä luokkaan “Muita opintoja tai opintokokonaisuuksia”.

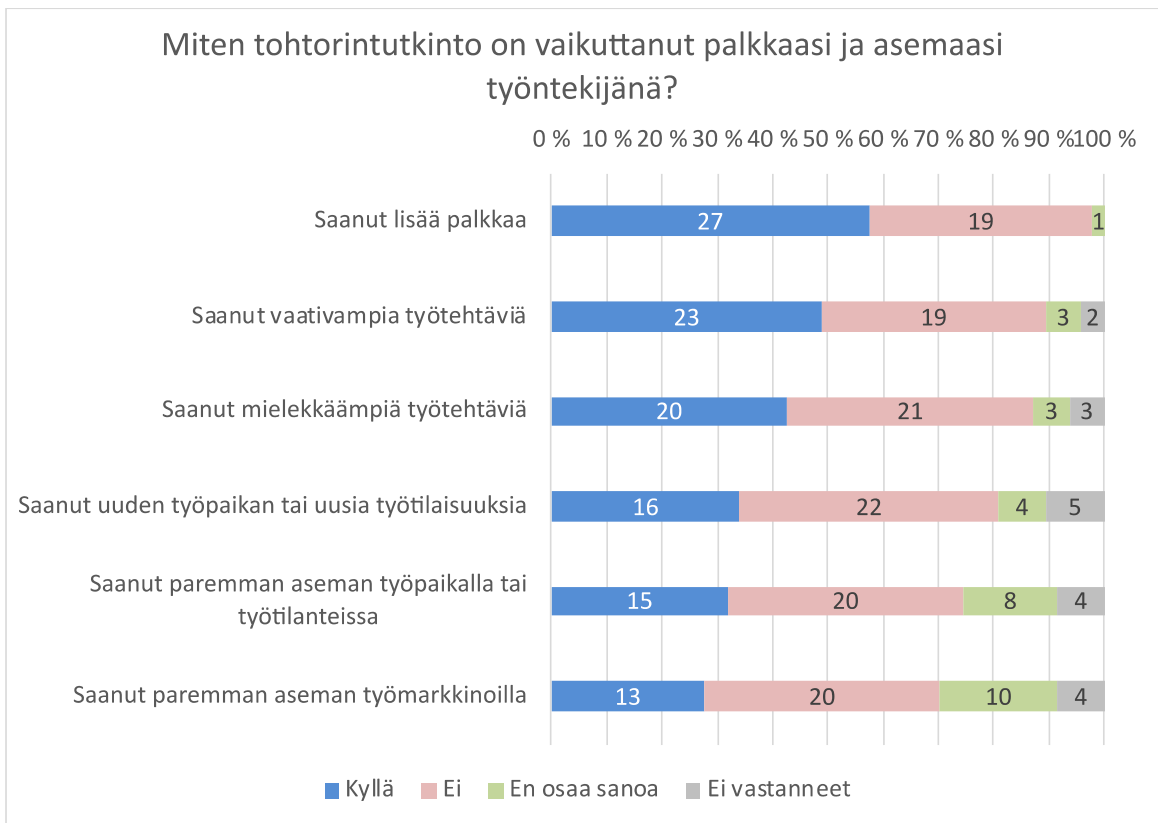
	Ennen	Niiden aikana	Jälkeen	Tutkinnot yhteensä	Tutkinnot yht. (%)	Ei tutkintoa	Ei vastanneet	Tutkinnot (%) (Kuusi 2019)
Ylempi musiikin korkeakoulututkinto (MuM, diplomi, YAMK tms.)	38	3		41	40,2 %	4	2	48,6 %
Muu maisterintutkinto tai YAMK-tutkinto	6	2		8	7,8 %	23	16	7,1 %
Musiikkialan ammattikorkeakoulututkinto	8		1	9	8,8 %	22	16	8,6 %
Muu kandidaatintutkinto tai ammattikorkeakoulututkinto	5	1		6	5,9 %	23	18	10,0 %
Erilliset opettajan pedagogiset opinnot (60 op tai 35 ov)	10	3	2	15	14,7 %	21	11	– *
Muita yliopiston tai ammattikorkeakoulun opintokokonaisuuksia	3	5	2	10	9,8 %	20	17	18,6 %
Muita opintoja tai opintokokonaisuuksia	9		4	13	12,7 %	20	14	7,1 %

Tämän tutkimuksen tuloksia ei voi täysin verrata Kuusen (2012) tuloksiin, sillä osin tuloksemme ovat tarkemmat, osin epätarkemmat: Kuusen tutkimuksessa ei kysytty muiden opintojen suoritusaikaa, mutta toisaalta sen avovastaukset kertoivat jotain myös opintojen sisällöistä. Taulukko 8 kertoo aineistojen samankaltaisuudesta ja kaiken kaikkiaan koulutuksen kasaantumisesta musiikin tohtoreille.

5.3 Tutkinnon vaikutus palkkaan ja asemaan työntekijänä

Vastanneista yli puolet (27 vastaajaa) oli saanut tutkinnon myötä lisää palkkaa ja noin puolet vaativampia tai mielekkäämpiä työtehtäviä (kuvio 7). Tutkinnon jälkeen uuden työpaikan, uusia työtilaisuuksia tai paremman aseman oli saanut noin kolmasosa vastanneista. Toisaalta varsin suuri osa vastaajista ilmoitti, että näitä vaikutuksia ei ollut.

Koivusen (2019, 66–67) tohtoriaineistoon verrattuna kiinnittää huomioita se, että kun musiikin tohtoreiden suurin tohtoriutumisen vaikutus kohdistui vastaajien mukaan palkkaan, koko tohtorikunnan tutkinnon parhaita seurauksia olivat vaativammat mielekkäämmät työtehtävät palkkauksen jäädessä vasta kolmanneksi merkittäväksi tohtoroitumisen hyödyksi.

Kuvio 7. Vastaajien ilmoittama tohtorintutkinnon vaikutus palkkaan ja asemaan työntekijänä.

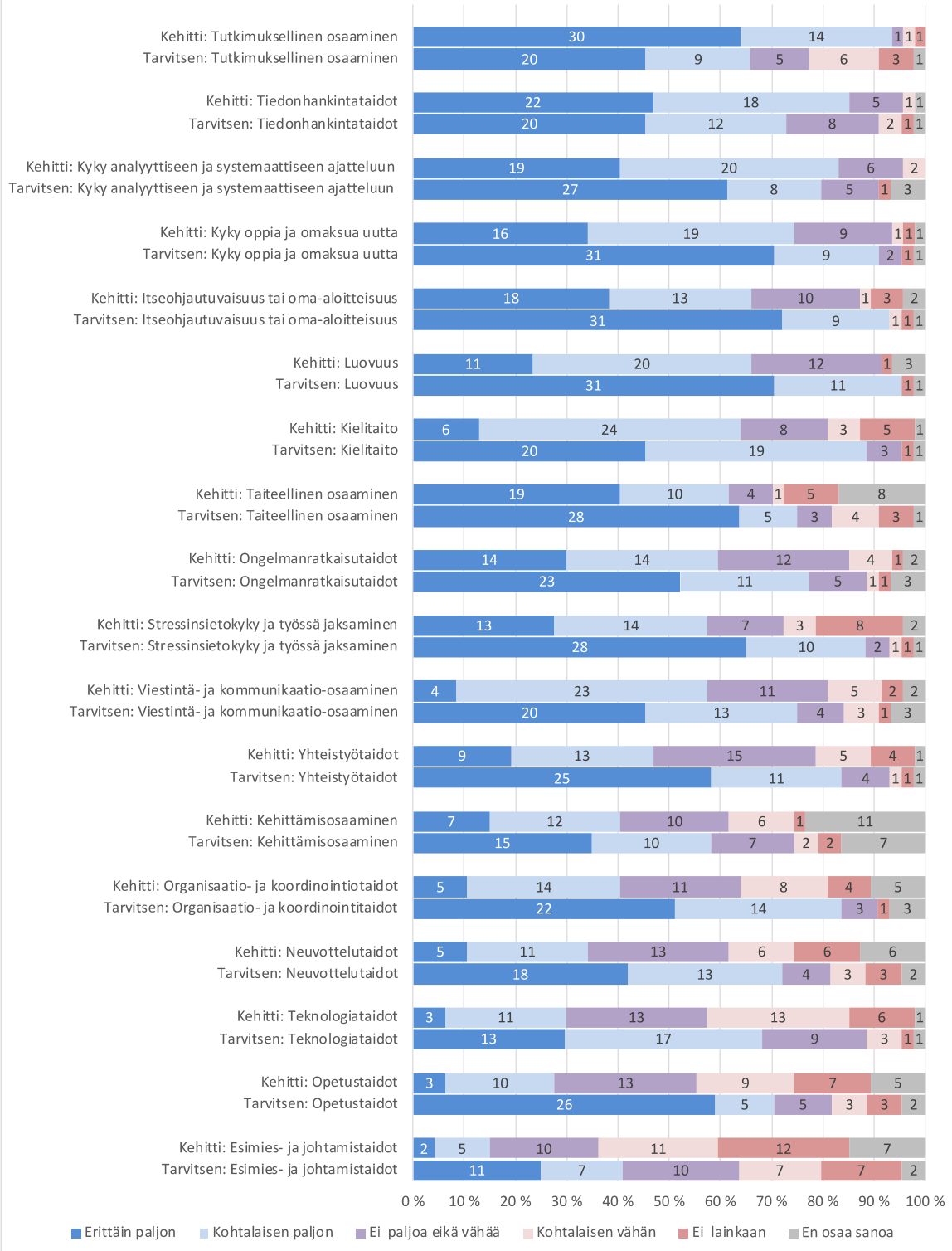
6.1 Tohtoriopintojen kehittämät valmiudet ja työssä tarvittava osaaminen

Tarkasteltaessa tohtorikoulutuksen tuottaman ja työelämässä tarvittavan osaamisen vastaavuutta huomataan, että paras vastaavuus on seuraavissa osa-alueissa: kyky analyttiseen ja systemaattiseen ajatteluun sekä taiteellinen osaaminen (kuvio 8; erittäin paljon ja kohtalaisen paljon eli tumman- ja vaaleansiniset palkit yhteensä). Muiden osa-alueiden vastaavuus on heikompi – ja lisäksi myös taiteellisessa osaamisessa kohtaanto on ongelmallinen negatiivisten vastausten määrän, ja näin ollen keskihajontojen, ollessa melko suuret. Tutkinnon koettiin vahvistaneen merkittävästi tutkimuksellista osaamista ja tiedonhankintataitoja, mutta enemmän kuin mitä niille on työelämässä tarvetta. Toisaalta tohtorintutkinnon koettiin kehittäneen monia keskeisiä työelämätaitoja (esimerkiksi kyky oppia ja omaksua uutta, itseohjautuvuus, luovuus, kielitaito, ongelmanratkaisu-, stressinhallinta sekä neuvottelu- ja organisointitaidot) mutta ei kuitenkaan riittävästi työelämässä koettuun tarpeeseen nähden. Merkittävää on ylipäättänsä se, että monissa taidoissa ero saavutetun osaamisen ja sen tarpeen välillä on varsin suuri, erityisesti opetus-, organisatoristen ja teknologiataitojen suhteen.

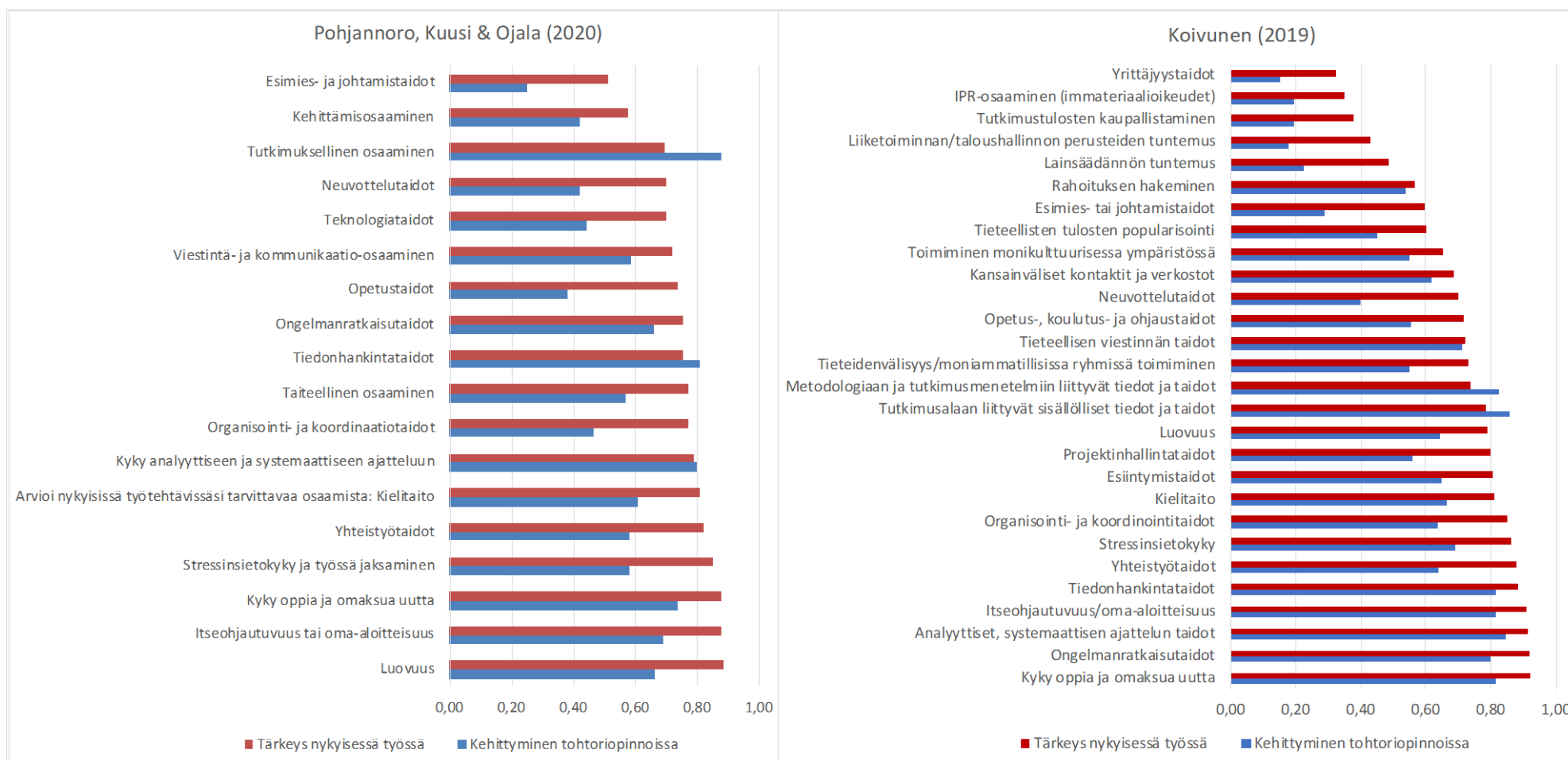
Kuten edellä onkin jo todettu, vain harva vastaajista koki tarvitsevansa välttämättä työssään tohtorintutkintoa. Ei siis ole yllättävää, että he kokivat tutkimus- ja tiedonhankintaosaamisen lisääntyntyneen tutkinnon myötä enemmän kuin mitä he kokivat työssään tarvitsevansa (kuvio 8, kuvio 9). Kaikkein vähiten tohtorikoulutuksen koettiin kehittäneen teknologiataitoja, opetustaitoja sekä esimiestaitoja, mikä lienee ymmärrettävää, sillä myös musiikin alan tohtorintutkinto kohdentuu tutkimuksellisiin ja taiteellisiin kysymyksenasetteluihin ja menetelmiin niiden ratkaisemiseksi. Vastauksien antia olisi kuitenkin syytä miettiä tohtorikoulutuksen opetussuunnitelmia kehitettäessä.

Musiikin tohtoreiden koulutuksessa kehittyneitä ja työelämässä tarvittavia taitoja vertaillaan Koivusen (2019) vastaaviin tuloksiin, joissa kysymystä tarkasteltiin suomenkieliseltä vuonna 2015 valmistuneelta tohtorikunnalta vuonna 2018 toteutetussa kyselyssä, siis kaksi vuotta omaa kyselyämme aiemmin. Kuvioista 9 voidaan todeta pitkälti melko samanlainen osaamisen kehityksen profiili (siniset palkit). Molemmissa tapauksissa eniten olivat kehittyneet tutkimus- ja siihen liittyvät taidot. Musiikin tohtoreilla luovuus korostui kehittyneissä taidoissa. Ne taidot, joiden kysymisen jätimme keventämismielessä tässä kyselyssä pois, olivat kaikkien alojen tohtoreilla listan lopussa sekä tärkeys- että kehittämisjärjestyksen osalta. Näitä vähemmän tärkeitä ja kehittyneitä taitoja olivat yrittäjäyys, immateriaalioikeudet, tutkimustulosten kaupallistaminen, liiketoiminta tai taloushallinto, lainsäädäntö sekä rahoituksen hakeminen. Toisaalta näissäkin taidoissa osaamistarve oli suurempi kuin niiden kehittyminen tohtorikoulutuksessa.

Tohtorikoulutuksen tuottaman ja työelämässä tarvittavan osaamisen vastaavuus

Kuvio 8. Vastaajien ilmoittaman tohtorikoulutuksen tuottaman ja heidän työssään tarvitsemansa osaamisen vertailu. Kuviossa koulutuksessa kehittyneet taidot ovat suuruusjärjestyksessä ylhäältä alas (erittäin tai kohtalaisen paljon kehittyneet laskettu yhteen), ja sen luettavuuden lisäämiseksi ei-vastanneiden luokat on jätetty pois.

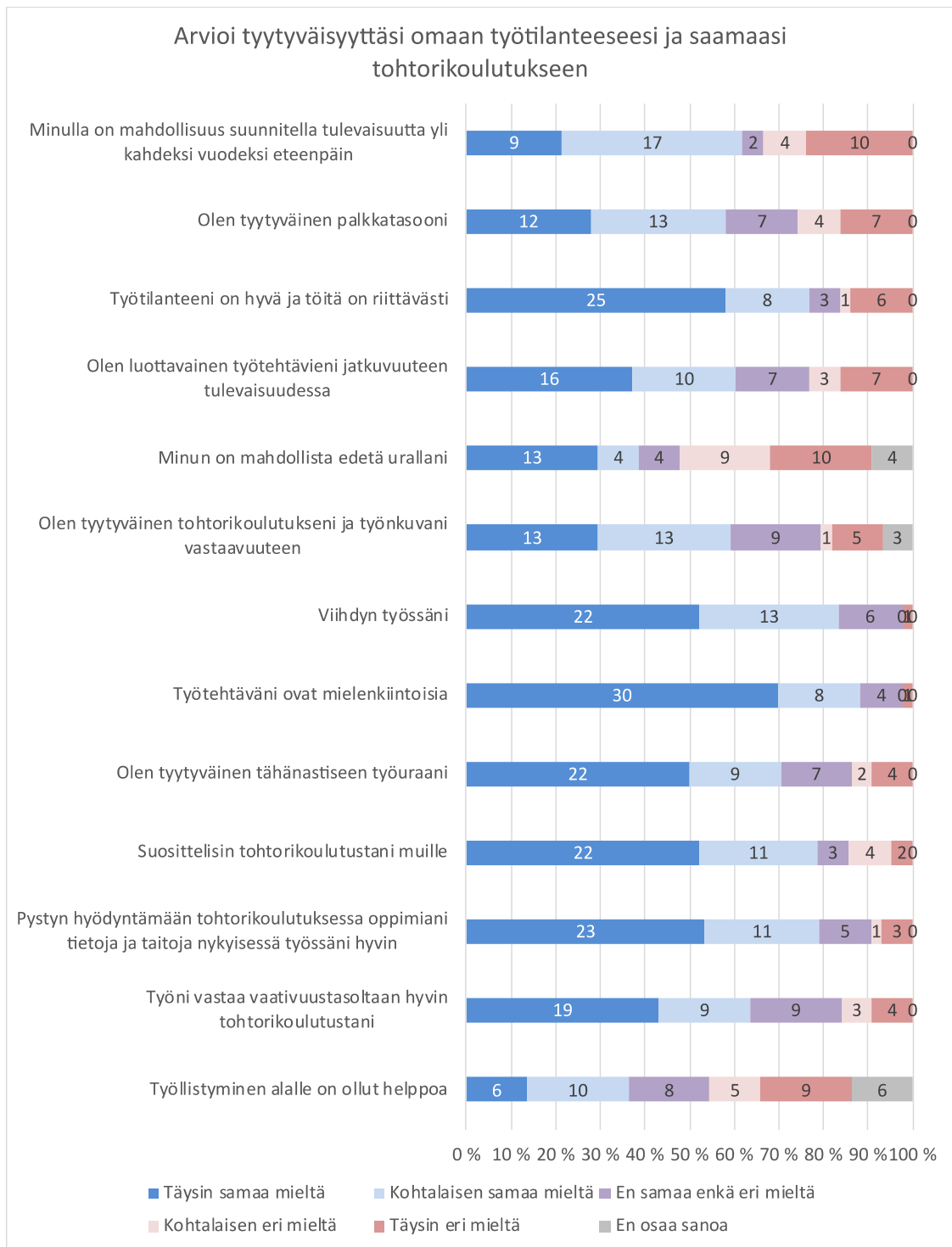
Kuvio 9. Keskiarvovertailu tämän tutkimuksen musiikin tohtoreiden ja kaikkien alojen tohtoreiden (Koivunen 2019; aineisto haettu Opetus- ja kulttuuriministeriön Vipunen-palvelusta, www.vipunen.fi) käsityksistä tohtoriopintojensa kehittämästä osaamisesta ja sen tärkeydestä nykyisessä työssä; muuttujat on standardoitu. Aineistot on kerätty 2020 ja 2018 (Koivunen 2019).

6.2 Tyytyväisyys omaan työtilanteeseen ja tohtorikoulutukseen

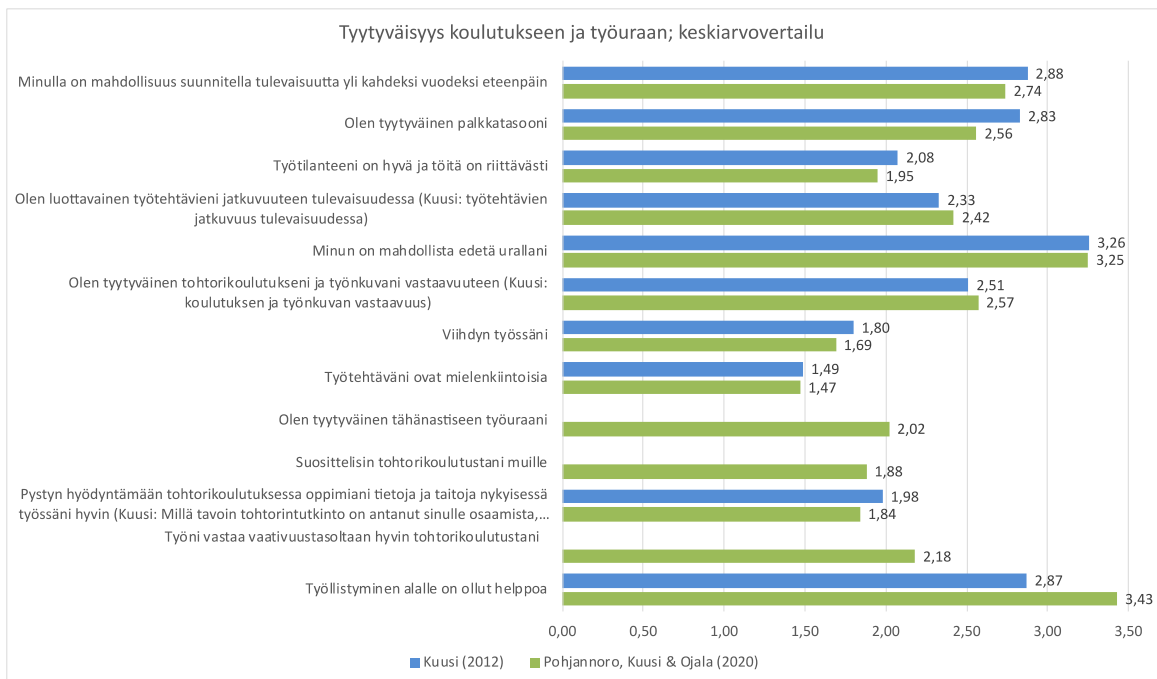
Kysyimme useita kysymyksiä siitä, miten tyytyväisiä vastaajat ovat nykyiseen työtilanteeseensa ja tohtorikoulutukseensa. Työtyytyväisyyteen vaikuttavia tekijöitä on tutkittu paljon, ja keskeisiä työn voimavaroja ovat autonomia, mahdollisuudet vaikuttaa omaan tehtäväkuvaan sekä työntekijän saama tuki ja arvostus (Hakanen 2011; Hakanen et al. 2017). Decin & Ryanin (2000) itsemääräämisoikeuden teorian mukaan itsenäisyys, yhteenkuuluvuus ja pärjääminen ovat keskeisiä sisäisen motivaation kokemuksen elementtejä myös työelämässä. Antonovsky puolestaan sisällyttää psyykkiseen koherenssiin eli elämänhallinnan tunteeseen ymmärrettävyyden (*comprehensibility*), hallittavuuden (*manageability*) ja (emotionaalisen) mielekkyyden (*meaningfulness*) (Antonovsky 1987, 19); nämä heijastavat luottamuksen kokemusta myös työelämässä. Kyselyssämme tarkastelimme erityisesti työn autonomiaan liittyviä tekijöitä samoin kuin vastaajien mahdollisuuksia vaikuttaa työhönsä.

Kuten kuvioista 10 voidaan nähdä, vastaukset kysymyksiin, jotka koskivat tyytyväisyyttä tohtorikoulutukseen, olivat leimallisesti positiivisia. Ne olivat myös selkeitä siinä mielessä, että neutraaleja vastauksia tai ei-vastauksia oli varsin vähän. Valtaosa vastanneista koki tekevänsä mielenkiintoisia tehtäviä; täysin ja kohtalaisen samaa mieltä väitteen kanssa oli 38 vastaajaa ja täysin tai kohtalaisen eri mieltä 1 vastaaja (ka. = 1,5, kh. = 0,9). Työtilannettaan hyvänä piti 33 vastaajaa, kun vain seitsemän vastaajaa ei ollut tyytyväisiä (ka. = 2,0, kh. = 1,4). Vastaajat myös kokivat viihtyvänsä työssään (35 vs. 1 vastaajaa; ka. = 1,7, kh. = 0,9), ja he olivat tyytyväisiä tähänastiseen työuraansa (31 vs. 6 vastaajaa; ka. = 2,0, kh. = 1,3). Työllistyminen alalle oli ollut helppoa vain osalle vastaajista, täysin ja kohtalaisen samaa mieltä väitteen kanssa oli 16 vastaajaa (34 %; täysin tai kohtalaisen eri mieltä 14 vastaajaa (30 %; ka. = 3,4, kh. = 1,7; vrt. Kuusen [2012] aineistossa vastaavat prosenttiluvut 39 ja 32 osoittavat suurempia työllistymisen haasteita) ja tulevaisuuden suunnittelu yli kahdeksi vuodeksi oli mahdollista vain reilulle puolelle joukosta (55 %; 26 vs. 14 vastaajaa, ka. = 2,7, kh. = 1,5). Näistäkin huolimatta vastaajat olivat varsin luottavaisia tehtävien jatkuvuuteen myös tulevaisuudessa (26 vs. 7 vastaajaa; ka. = 2,4, kh. = 1,5). Myös palkkataso tyydytti yli puolta vastanneista (53 %; 25 vs. 11, ka. = 2,6, kh. = 1,4).

Edellä vastauksista välillisesti tulkittuna tuli ilmi se, että tohtorikoulutuksen tuottama osaaminen jäi lähes kaikissa osa-alueissa jälkeen siitä osaamistarpeesta, jota tohtorit kokivat työtehtävissään tarvitsevansa (kuvio 8, kuvio 9). Kun asiaa kysyttiin heiltä suoraan, yli puolet (55 %; kuvio 10) vastanneista kuitenkin oli vähintäänkin kohtalaisen tyytyväisiä tohtorikoulutuksen ja työtehtävien vastaavuuteen (26 vs. 6 vastaajaa; ka. = 2,2, kh. = 1,3) ja piti työtehtäviään vaativuustasoltaan koulutustaan vastaavina (60 %; 28 vs. 7 vastaajaa; ka. = 2,6, kh. = 1,6). Suuri osa (72 %) vastaajista koki pystyvänsä käyttämään tohtorikoulutuksen antamia tietoja ja taitoja nykyisessä työssään (34 vs. 4; ka. = 1,8, kh. = 1,2), ja kokemustensa perusteella he suosittelisivat tohtorikoulutusta muille: täysin ja kohtalaisen samaa mieltä väitteen kanssa oli 33 vastaajaa (70 %); täysin tai kohtalaisen eri mieltä kuusi vastaajaa (ka. = 1,9, kh. = 1,2). Voimme siis päätellä, että tohtorikoulutuksella oli pääosin myönteinen vaikutus vastaajien työtyytyväisyyteen.

Kuvio 10. Vastaajien ilmoittama tyytyväisyys saatuun tohtorikoulutukseen ja työtilanteeseen toukokuussa 2020.

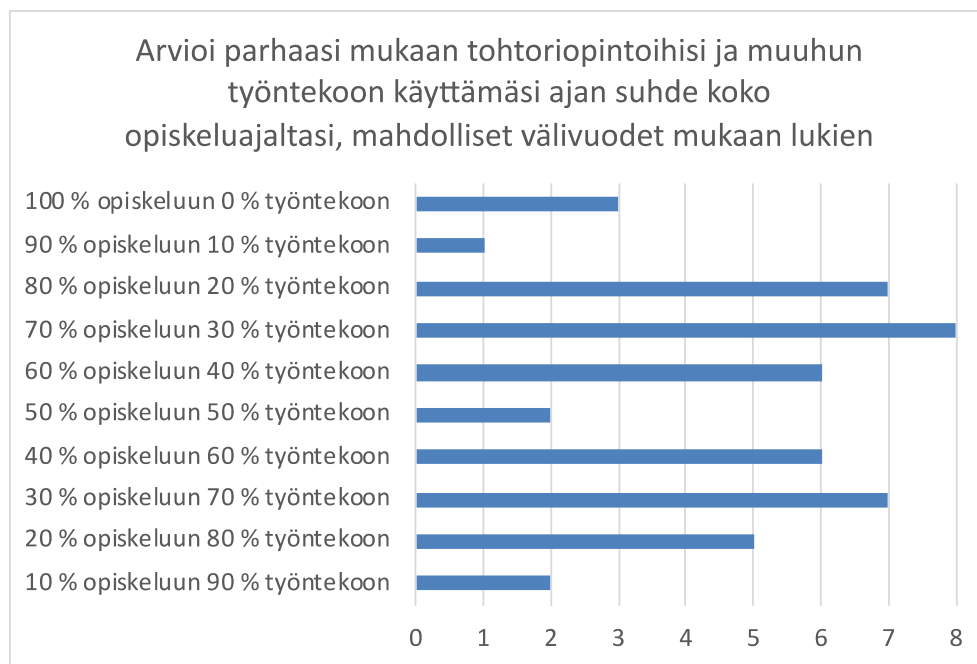
Kuvio 11. Keskiarvovertailu Kuusen (2012) ja tämän tutkimuksen vastauksista kysymyksiin, jotka kohdistuivat työtyytyväisyyteen ja -uraan.

Kaikkia tämän tutkimuksen tyytyväisyysväittämiä ei esitetty aiemmassa tutkimuksessa (Kuusi 2012, 16–21), mutta niihin väitteisiin, jotka esitettiin molemmissa, olivat vastaukset hämmästyttävän samanlaisia, kun vertailu tehtiin suhteessa keskiarvoihin (kuvio 9). Erityisesti uralla etenemisen mahdollisuudet näyttäsivät edelleen olevan yhtä heikot (keskiarvot 3,3). Toisaalta työllistyminen on tuoreemmille musiikin tohtoreille ollut aiempaa vieläkin haasteellisempaa (keskiarvot 3,4 vs. 2,9).

7 TYÖTILANNE OPISKELUJEN AIKANA JA OPISKELUUN KÄYTETTY AIKA

Musiikin alan työtehtävistä on usein vaikea saada virka- tai opintovapaata kahta vuotta pitemmäksi aikaa. Osa-aikaisen tai määräaikaisen työntekijän on käytännössä mahdotonta sopia vapaasta, jonka jälkeen hän palaisi työtehtäviinsä. Freelancer-muusikon ei olisi mahdollista olla pois kentältä opintojen edellyttämää neljää vuotta, vaikka rahoitus muuta kautta järjestyisikin, sillä tieto hänen osaamisestaan voisi haihtua tuona aikana eikä häntä välttämättä enää muistettaisi keikkalaisia haettaessa. Lisäksi palkallisia tohtorikoulutuspaikkoja on vähän, ja apurahojen saaminen opintoja varten on vaikeaa. Näin ollen on enemmän kuin tyypillistä, että musiikin alan tohtoriopiskelijat suorittavat opintojaan osa-aikaisesti. Halusimmekin kysyä vastaajilta tietoa siitä, miten päätoimisesti he olivat tohtoriopintojensa aikana opiskelleet. Tietääksemme aiemmin asiaa ei ole näin yksityiskohtaisesti kysytty.

Vain neljä (8,5 %) kyselymme tohtoreista oli opiskellut täysipäiväisesti: kolme vastaajaa käytti 100% ja yksi vastaaja 90 % ajasta opiskeluun (kuvio 12), kun toisaalta seitsemän vastaajaa oli ollut lähes täysipäiväisesti työssä koko tutkinnon suorittamisen ajan (2 vastaajaa 90% ajasta työssä ja 5 vastaajaa 80% ajasta työssä). Osa-aikainen opiskelu työn ohessa on siis normaalia musiikin tohtoriopinnoissa, mikä on syytä ottaa huomioon tutkintorakennetta suunniteltaessa ja tutkintojen läpäisyastetta arvioitaessa.

Kuvio 12. Vastaajien ilmoittama tohtoriopintoihin ja muuhun työntekoon käytetyn ajan suhde (numerukset).

Vastaavat tulokset Koivusen (2019) tutkimuksessa kertovat, kuinka luonnontieteilijöistä ja teologeista jopa 80 prosenttia opiskeli kokopäiväisesti tai lähes kokopäiväisesti. Aloilla, joissa kokopäiväinen opiskelu oli vähäisintä (eläinlääkärit ja terveystieteilijät) opiskelijoista yli 35% opiskeli kokopäiväisesti, kun musiikin alalla vähintään 70 prosenttia työajastaan opiskelevia oli alle neljännes (23 %). Kaiken kaikkiaan musiikin tohtorien prosenttiluokkien vastaajamäärillä painotettu keskiarvo oli 54 prosenttia opiskeluun ja 46 prosenttia työntekoon. Muusikoiden keikkamahdollisuus ja tarve ylläpitää omaa taiteilijauraa myös opiskelujen aikana ei selittäne tulosta yksin, vaan syytä voidaan hakea myös esimerkiksi siitä, että opiskelijat ovat musiikin alan tohtoriopintojen aikana usein perheellisiä. Tohtorintutkinnon suorittaminen alle 30-vuotiaana on musiikin alalla on äärimmäisen harvinaista, ja jatko-opiskelijoiden on tämän vuoksi sekä vähäisten palkallisten tohtorikoulutuspaikkojen vuoksi käytännössä pakko olla myös työelämässä.

Tässä tutkimuksessa olemme tarkastelleet vuosina 2012–2019 musiikin tohtorintutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään sekä heidän käsityksiään saamansa koulutuksen merkityksestä työelämässä. Keskeisenä löydöksenä on tietynlainen kahtiajako: yhtäällä ovat koulutukseensa tyytyväiset alumnit, joilla työllistyminen ja työn tekeminen tohtorina on tuonut paljon osaamista ja rikkautta elämään. Näillä vastaajilla tohtoroituminen on tuottanut mielekkään ja itse kutakin tyydyttävän urapolun. Toisaalla, tosin vähemmistössä, ovat tutkintoonsa pettyneet musiikin tohtorit, joita taidealan tutkintoja kumartamaton todellisuus on lyönyt vasten kasvoja. Heille pätevytyminen on osoittautunut ”mukavaksi lisäksi”, kuten yksi vastaajamme asian ilmaisi, tai jopa haitannut työelämää.

Onkin paikallaan esittää yhden apurahoilla sinnittelevän taiteilija-tohtorin – jonka työt Taideyliopistossa ovat tohtoroitumisen jälkeen vähentyneet – lakoniset kysymykset, kun Sibelius-Akatemian ja koko Taideyliopiston koulutusta halutaan kehittää:

- Miksi taiteen tohtoreita koulutetaan?
- Minkälainen työkenttä valmistuneilla tohtoreilla on?
- Mitä työtä musiikin tohtorintutkinnolla voi hakea?
- Miten työhyvinvointi ja työssäjaksaminen otetaan koulutuksessa huomioon?
- Mikä on taiteen tutkijan uran kannalta tärkeää tuoda esiin koulutuksessa?
- Mitä taitoja tähän tarvitaan?

Seuraava sitaatti kuvastaa hyvin pettymyksen tunteja, joita osalla tohtoreista on:

Taideyliopisto pätkäpalkkaa meitä vuosikymmenestä toiseen pitäen löysässä hirressä, mutta ammattitaidollemme, jota olemme suunnattomasti kartuttaneet tohtorintutkinnoillamme, ei ole mitään merkitystä kenellekään muulle, kuin itselleni taiteellisen osaamisen karttumisena. Mutta sitä ei Taideyliopisto osaa käyttää hyväkseen muuta kuin parempana tuntiopettajana, jolta tuntimäärät vähenevät vuodesta toiseen kunnes tohtori siirtyy muulle alalle töihin. Apurahojen saannin kannalta tohtorintutkinnolla ei näy olevan mitään merkitystä, vaikka sillä meriitillä ja mitä monipuolisimmilla työsuunnitelmilla olen pommittanut apurahan myöntäjiä viimeiset viisi vuotta.

Toisaalta useampi vastaaja kertoo apurahan saamisen helpottuneen tohtoroitumisen jälkeen. Tyytyväisyys omaan tutkintoon näyttäisi seuraavan sen myötä kehittyneellä työuralla, mutta ei kuitenkaan välttämättä. Seuraavista sitaateista ensimmäinen on peräisin vastaajalta, jonka työtilanne ei ole muuttunut eikä palkka parantunut tohtoroitumisen jälkeen, kun taas toisessa esimerkissä vastaajan akateeminen ura on kehittynyt erinomaisesti:

Olen hyvin tyytyväinen saamaani ohjaukseen ja pitkämielisyyteen, jota minua kohtaan osoitettiin.

Thank you for your efforts in creating a course of study that is relevant and focussed on professional development as much as it was on research. The community formed and the contacts made have stood me in good stead over the years of employment.

Musiikin tohtorit kohtaavat haasteita myös siinä, kuinka erilaiset rekrytoijat, myös alan säätiöt, ymmärtävät tutkinnon:

Olin pöyristynyt huomattessani, että Koneen ns. korona-apurahan saajissa oli 2 tohtoria, joiden kokemus oli katsottu keskitason kokemukseksi. Miten on mahdollista, että ylimmän koulutuksen hankkinut henkilö arvioidaan näin? Taike on myöntänyt kahtena edellisenä vuotena useita 3:n vuoden apurahoja täysin itseoppineille taiteilijoille. Kaikki kunnia heille, mutta itselle se näyttäytyy sellaisena, että nämä kahdeksan vuotta, jotka vietin tohtorintutkintoa tehdessä, olivat yksi harrastuslisä itselle ja siinä kaikki.

Sen lisäksi, että monen vastaajan mielestä Taideyliopisto ei arvosta omia tohtoreitaan, monet kulttuurilaitokset vaikuttavat palkkaavan mieluummin tohtoreita tiedeyliopistoista, ja yhden jos toisenkin vastaajan mukaan maisteri päihittää helposti tohtorin hauissa: ”Ei muutoksia. Ei voi sanoa, että työnantaja (joka on sama kuin tohtorintutkinnon myöntäjä) olisi edes huomionnut suoritustasossa.”

Vastakkaisiakin kertomuksia löytyy:

Olin ajatellut, että vanhat tehtävät olisivat riittäneet minulle myös tutkinnon jälkeen, mutta palattuani työhöni tutkinnon jälkeen minulle ei löytynyt oikein mitään tehtäviä. Noin vuoden kuluttua minut siirrettiin toiselle osastolle ja reilun kahden vuoden kuluttua sain koulutustani vastaavaa työtä.

Musiikin tohtorit keskittyvät pääkaupunkiseudulle jopa suhteellisesti muuta väestöä enemmän (SVT. Väestörakenne). Toisaalta myös taiteen työpaikat ovat pakkautuneet Uudellemaalle, onhan seudulla neljä suurta ja työllistävää orkesteria, maan ainoa taideyliopisto, musiikkialan koulutusta antava ammattikorkeakoulu sekä lukuisia muita musiikkioppilaitoksia.

Vaikka työmarkkina-asema ja työtehtävät olivat tutkimukseen osallistuneilla pysyneet melko samoina tohtorintutkinnosta riippumatta, yksilötason tarkastelun perusteella näyttäisi kuitenkin siltä, että tohtorintutkinto saa aikaan liikettä työtilanteessa, asemoitumista uudelleen.

Olen toiminut Sibelius-Akatemiassa sivutoimisena tuntiopettajana vuodesta X [vuosiluku poistettu; tuntiopettajuus kestänyt yli 20 vuotta], joka on ollut pääasiallinen toimeentuloni lähde. Tohtorintutkinnon ajan sain hyvin apurahoja, mutta sen jälkeen en paria kuukauden mittaista projektiapurahaa lukuunottamatta mitään. Lisäksi toimin free lancer -muusikkona ja opetan erittäin satunnaisia lyhyitä kursseja muualla. Työtilanne on suunnilleen samanlainen ennen ja jälkeen tutkinnon, mutta nyt SibA:n tuntimäärät näyttävät olevan laskussa. Ainoa ero tuntuu olevan, että saan Taideyliopiston opetuksista rutkasti parempaa tuntipalkkaa. Mutta esim. kesäyliopiston palkkaan tutkinnolla ei juuri ole ollut vaikutusta. Ei se juuri ole muuttunut: edelleen samanlaisia pätkätoita siellä sun täällä sekä apurahoilla elämistä. Tohtoroitumisen myötä on toki tullut enemmän

asiantuntijatehtäviä (joista kyllä osa palkattomia) ja vähän enemmän yliopisto-opetusta.

Suurimmaksi osaksi sekä työtilanne että -tehtävät ovat kuitenkin muuttuneet myönteiseen suuntaan niin yksilölliseltä kuin yhteiskunnalliseltakin kannalta: työmarkkina-asema ja sijoittuminen työelämään oli jonkin verran kehittynyt, tulotaso hieman noussut – vaikka jäikin selvästi jälkeen valtakunnan muusta tohtorikunnasta, ja työtehtävät muokkautuneet hieman paremmin osaamista vastaavaksi.

The doctoral degree gave my specialisation and research more value that lead to more work opportunities. During my studies my carrier started to take off, I had more work and had to combine work and study. Although I have not got a steady teaching position, I get invited often to teach masterclasses and give lectures at universities and higher education institutes on my doctoral topic.

Välittömästi tutkinnon suorittamisen jälkeen ei erityisiä muutoksia. Noin 5 vuotta sen jälkeen sain mielekkään vakituisen osa-aikaisen työn. Entistä enemmän opinnäytetöiden ohjaamista esittävän taiteen opettamisen rinnalla. Työtehtävät ovat siirtyneet enemmän maisteritason koulutukseen.

Ääripäissä olivat yhtäältä henkilöt, jotka olivat tohtoroitumisensa jälkeen sijoittuneet koulutustaan vastaaviin asemiin yliopistolla sekä toisaalta tohtori, jonka vajaatyöllistyminen sekä ennen että jälkeen tutkinnon lähenteli työttömyyttä – ja joka kuitenkin kertoi, että on ”tyytyväinen saamaani ohjaukseen”.

Työn monimuotoisuus oli musiikin tohtoreiden keskuudessa säilynyt verrattuna aiempaan tutkimukseen (Kuusi 2012), ja freelancereiden osuus on kasvanut entisestään, vaikka se musiikin alalla onkin vähäisempi kuin muilla taidealoilla. Vähäisen työttömyyden vuoksi musiikkiala muodostaa poikkeuksen työttömyystilastoissa paitsi taidealojen sisällä myös muiden alojen työvoimaan verrattuna: musiikkiala työllistää paitsi maistereita myös alansa tohtoreita muiden alojen kollegoja merkittävästi paremmin.

On merkille pantavaa, että edelliseen tutkimukseen verrattuna tohtorius oli yhä harvemmin edellytyksenä vastaajien työllistymiselle. Koska musiikkialalla tutkijapaikkoja on varsin vähän, musiikin tohtorit työllistyvätkin usein samaan tehtävään tutkinnon jälkeen kuin missä he olivat ennen tutkintoa. Tutkijan tehtäviin työllistyminen ei ole kovin tavallista; aineistossamme oli yksi selkeästi tutkijantehtävissä ja sekä muutama muu akateemisessa virassa, jossa on myös tutkimustyötä. Muussa kuin tutkijantyössäkin on kuitenkin mahdollista hyödyntää tutkinnon aikana hankittua laajan ja kompleksin projektin läpiviemiseen kehittyntä osaamista, mutta muunlaisia työelämätaitoja tohtorikoulutus ei näyttäisi tarjoavan riittävästi.

[T]ohtorikoulu antoi hyvät eväät työelämään, joskin paikkoja on käytännössä niin vähän, että kaikille ei kerta kaikkiaan riitä koulutusta vastaavaa työtä. Vaikka minulle henkilökohtaisesti on tähän mennessä käynyt hyvin, työskentely tässä todellisuudessa tekee tästä työstä hirveän raskasta. Eläminen pätkätyökierteessä on paitsi itselle stressaavaa, myös kollegojen työttömyyden näkeminen on masentavaa. Tähän todellisuuteen en osannut ollenkaan varautua opintojen aikana. Elin hyvässä uskossa, että kunhan vaan on tarpeeksi hyvä ja ahkera, jostain avautuu työpaikka tai apuraha. Valitettavasti tämä on suuri harha. Joskus pohdin, että olisiko tohtorikoulun eettinen velvollisuus varustaa opiskelijat varautumaan tähän

realistisemmin ja pohtimaan kahteen kertaan, kannattaako väitöskirjan tekeminen heidän kohdallaan ollenkaan...

Tyytyväisyys tohtorikoulutukseen ja työuraan on pysynyt jotakuinkin samana kuin se oli vuoden 2012 tutkimuksessa; avovastausten kriittispainotteisesta otteesta huolimatta yleiskuvaksi muotoutui tyytyväisyys. Tosiasiaksi jää se, että taidealalla kansalliseen ja jopa kansainväliseen muottiin asemoitu koulutus sisältää osa-alueita, joille ei musiikin alan tohtorien tutkinnolla välttämättä ole käyttöä. Näitä ovat esimerkiksi monet tutkijan taidot – joita näkemyksemme mukaan kuitenkin tohtori lähes väistämättä hyödyntää työelämässä sekä omaksi että työnantajan eduksi, huomasipa tohtori sitä tai ei ja arvostipa työnantaja nykyisine tehtäväkohtaisine palkkausjärjestelmineen sitä vai ei. Työnantaja kulttuuri- ja taidealoilla tai apurahan myöntäjä eivät useinkaan näytä palkitsevan tohtoriosaanista saati tunne sen tuottaman osaamisen arvoa työelämässä. Vaikka suuri osa vastaajista oli melko tyytyväinen palkkatasoonsa, musiikin tohtoreiden palkkaus jää merkittävästi jälkeen kaikkien muiden alojen tohtoripalkoista.

Emme vertailleet aineistoamme systemaattisesti Koivusen (2019) tuloksiin koulutuksen ja nykyisen työtilanteen sisällöllisen kohtaannon osalta.¹² Toteamme vain yleisesti, että laajaan suomalaisen tohtorikuntaan verrattuna vastausjakaumat vaihtelivat: välillä musiikin tohtorit arvioivat tilannettaan paremmaksi, välillä taas heikommaksi kuin muut tohtorit. Esimerkiksi *Koulutuksen ja työn vaatavuustason vastaavuudessa* musiikin tohtorikoulutus näyttäisi pärjäävän hyvin valtakunnallisessa vertailussa. Toisaalta musiikin tohtorien mahdollisuus hyödyntää koulutuksessa saamaansa osaamista omassa työssään on selvästi heikompi kuin tohtorikunnan yleisesti (Koivunen 2019, 10–71). Tämä puolestaan on linjassa luvussa 6 esitettyyn, jonka mukaan yleisesti ottaen tutkinnon tuottaman ja työelämässä tarvittavan osaamisen kohtaanto jättää toivomisen varaa, huolimatta vastaajien yleisestä tyytyväisyydestä koulutusta ja sen tuottamaa osaamista kohtaan. Vertailtavuuden parantamiseksi seuraavassa musiikin tohtoreiden työelämäselvityksessä tulisikin panostaa vielä enemmän kysymysten yhdenmukaistamiseen valtakunnallisten kyselyjen kanssa – ottaen kuitenkin huomioon musiikkialan erityisluonne.

Analysoimme aineistoamme tässä raportissa kokonaisuutena, vaikka eri koulutuslinjojen (taiteilija-, tutkija- ja soveltajakoulutus) läpikäyneiden musiikin tohtoreiden vertailu olisikin paitsi kiinnostavaa myös tarpeellista. Erityisen kiinnostavaa olisi, jos tilastolliset merkitsevyydet suinkin riittävät ja tutkimuseettiset näkökohdat mahdollistavat, vastaisuudessa verrata eri koulutuslinjojen tohtoreita suhteessa koulutuksessa saavutettuun ja tämänhetkiseen työssä tarvittavaan osaamiseen sekä näiden väliseen kohtaantoon: kuinka hyvin koulutus on tuottanut työssä tarvittavaa osaamista. Voimme alustavasti olettaa, että saamiemme vastausten hajonnat¹³ – joko molempien tai vain toisen tarkastelukohteen osalta – voisivat hyvinkin selittyä koulutuslinjojen eroilla sekä koulutuslinjojen opiskelijoiden erilaisista ammatillisista identiteeteistä käsin. Sekä kyselyyn vastanneista että nykyisistä musiikkialan tohtoriopiskelijoista suuri osa aloitti koulutuksen oltuaan jo varsin pitkään työelämässä. Erityisesti taitelijaidentiteetti kehittyi käsityksemme mukaan voimakkaasti tyypillisesti jo maisterikoulutuksen aikana. Tulkintaa haastaa kuitenkin se, että moni taiteilija valitsee tutkijalinjan tai muutoin vain orientoituu tohtoriopintojen aikana voimakkaasti tieteelliseen tutkimukseen taiteellisen

¹² Vertailu olisi edellyttänyt työskentelyä aineistojen tai raakatulosten tasolla.

¹³ Suurimmat hajonnat kehittyneen osaamisen osalta olivat taiteellisessa osaamisessa (kh. 2,0), kehittämisosaamisessa (kh. 1,8) sekä stressinsieto- ja työssäjaksamisen osaamisessa (kh. 1,6).

kehittymisen lisäksi. Taiteellisen ja tieteellisen koulutuslinjan opiskelijoiden erilaisten oppimispolkujen seuraaminen ja näiden kautta koulutusten eroihin paneutuminen onkin kiinnostava jatkotutkimuksen aihe.

Sekä Kuusen (2012) että nyt tehty tutkimus kertovat musiikin tohtorieiden sijoittumisesta moninaisiin työtehtäviin. Koulutus ei aineiston perusteella anna valmiuksia kaikkiin työtehtäviin, mikä on ymmärrettävää, kun tehtävien kirjo on laaja. Koulutuksen laaja-alaisuus ja sen tutkimuksellinen perusta antaa kuitenkin valmiuksia oppia uutta ja siten selviytyä työtehtävistä. Se, että vastaajista suuri osa oli tyytyväisiä opintojen sisältöön kokonaisuutena heijastaa tätä, vaikka yksittäisten osaamisalueiden osalta vastauksissa olikin eroja koulutuksen ja työelämatarpeiden välillä.

Lopuksi haluamme vielä kiittää tutkimukseemme osallistuneita tohtorialumnejamme. Tohtorikoulutuksemme – ja laajemmin opetuksen ja tutkimuksen – kehittämisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää saada tietoa siitä, millaisia tohtoriemme valmiudet, osaaminen ja tyytyväisyys sekä koulutukseen että työtilanteeseen ovat Sibelius-Akatemiasta ja Taideyliopistosta valmistumisen jälkeen. Alumneilta saatu, työelämää ja heidän sijoittumistaan sekä työtehtäviään koskeva tieto tuo myös esille tohtorikoulutuksen ja sitä kautta Taideyliopiston Sibelius-Akatemian merkitystä, vastuuta ja myös haasteita musiikkielämän kehittämisessä Suomessa ja kansainvälisesti. Tutkimuksen tuottamaa tietoa tullaan hyödyntämään toimintamme kehittämisessä edelleen.

LÄHTEET

- Antonovsky, Aaron (1987). *Unraveling the mystery of health. How people manage stress and stay well*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Deci, Edward L. ja Ryan, Richard M. (2000). The “What” and “Why” of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*, Vol. 11, No. 4, s. 227–268.
- Hakanen, Jari. (2011). *Työn imu*. Helsinki: Työterveyslaitos.
- Hakanen, Jari, Kuusela, Sari ja Pessi, Anne Birgitta. (2017). *Myötätuntoinen johtaminen*. Teoksessa: Anne Birgitta Pessi, Frank Martela ja Miia Paakkanen (toim.) *Myötätunnon mullistava voima*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hirvi-Ijäs, Maria Kautio, Tiina, Kurlin, Kaija, Rensujeff, Kaija & Sokka, Sakarias (2020). Taiteen ja kulttuurin barometri 2019. Taiteilijoiden työ ja toimeentulon muodot. Cuporen verkkojulkaisuja 57. Helsinki: Kulttuuripoliittikan tutkimuskeskus & CUPORE Taiteen edistämiskeskus. <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/taiteen-ja-kulttuurin-barometri-2019-taiteilijoiden-tyo-ja-toimeentulo>
- Koivunen, Tuija (2019). Tutkinnosta työelämään. Yliopistojen kandipalautteen sekä maisteri- ja tohtoriuraseurantakyselyjen 2018 tulokset [verkkojulkaisu]. Helsinki: Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry. [www.https://www.aarresaari.net/uraseuranta/tohtoreiden_uraseuranta](http://www.aarresaari.net/uraseuranta/tohtoreiden_uraseuranta)
- Kuusi, Tuire (2012). Musiikin tohtori työelämässä. Kysely Sibelius-Akatemian Solistiselta osastolta ja DocMus-yksiköstä valmistuneille tohtoreille [verkkojulkaisu]. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 15. Helsinki: Sibelius-Akatemia. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201705236791>
- OKM [Opetus- ja kulttuuriministeriö] (2016). Miten tohtorit työllistyvät. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016 [verkkojulkaisu]. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-388-0>
- Raaheim, Arild & Karjalainen, Asko (2012). Centres of excellence in university education Finland 1999–2012. An evaluation. Publications of The Finnish Higher Education Evaluation Council 13:2012. Helsinki: Korkeakoulujen arviointineuvosto (nyk. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. <https://karvi.fi/publication/centres-excellence-university-education-finland-1999-2012-evaluation/>
- Rautiainen, Pauli & Roiha, Taija (2015). Taideohjelmien korkeakoulutus Suomessa. Cuporen verkkojulkaisuja 30. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämisyhteisö Cupore. <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/pauli-rautiainen-ja-taija-roiha-taideohjelmien-korkeakoulutus-suomessa>
- Suomen virallinen tilasto (SVT). Palkkarakenne [verkkojulkaisu]. ISSN = 1799-0076. Helsinki: Tilastokeskus. <http://www.stat.fi/til/pr/index.html>
- Suomen virallinen tilasto (SVT). Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus. <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>
- Taideyliopisto 2020. Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019. [Taideyliopiston hallituksen 22.4.2020 hyväksymä ja yliopistokollegion 15.6.2020 vahvistama painamaton pdf-tiedosto.] Helsinki: Taideyliopisto.
- Taideyliopisto (s.a.). Musiikin tohtorikoulutus [verkkosivut]. Helsinki: Taideyliopisto. <https://www.uniarts.fi/koulutusohjelmat/musiikin-tohtoriohjelma/>
- Tolvanen, Hannu (2020). Tohtorikoulujen suunnittelija vuosina 2001–2002 ja 2011–. Henkilökohtainen sähköposti U. Pohjannorolle 11.6.2020, tarkistettu 4.9.2020.
- Tuppurainen, Erkki (2020). 60 vuotta kirkkomusiikkikoulutusta Kuopiossa. Sibelius-Akatemian julkaisuja 19. Helsinki: Taideyliopisto.
- Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014/1129 [verkkojulkaisu]. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/>

Sibelius-Akatemian tohtorikysely 2020

Voit keskeyttää kyselyn täyttämisen, tallentaa sen ja jatkaa täyttämistä myöhemmin.

Vastausaika päättyy Vapun päivänä 1.5.2020. Vastaaminen vie noin 15–20 minuuttia.

Kysely on täysin anonyymi, eikä vastausten tietoja liitetä vastausten lähettäjiin.

1 Tohtorintutkintosi tyyppi:

Valitse vaihtoehto...

2 Valmistumisvuosi:

Valitse vaihtoehto...

3 Mikä tai mitkä seuraavista kuvaavat parhaiten työtilannettasi *kuusi kuukautta ennen* tohtoriopintoja ja *nyt*?

	6 kk ennen tohtori- opintoja	Tällä hetkellä	Sekä 6 kk ennen opintoja että tällä hetkellä	Tämä ei kuvaa työtilannettani
Vakituinen kokopäivätyö	☐	☐	☐	☐
Määräaikainen kokopäivätyö	☐	☐	☐	☐
Osa-aikatyö	☐	☐	☐	☐
Itsenäinen yrittäjä, ammatinharjoittaja tai freelancer (oma y-tunnus)	☐	☐	☐	☐
Useita rinnakkaisia työsuhteita (työskentely verokortilla)	☐	☐	☐	☐
Työskentely apurahalla	☐	☐	☐	☐
Päätoiminen opiskelija	☐	☐	☐	☐
Perhevapaa	☐	☐	☐	☐
Työllistetty, työharjoittelu tai työvoimakoulutus	☐	☐	☐	☐
Eläke	☐	☐	☐	☐
Muulla tavalla työvoiman ulkopuolella	☐	☐	☐	☐

4 Tähän voit vapaasti kuvata työtilanteesi muutoksia tohtorintutkinnon suorittamisen *jälkeen*:

5 Kuvaile työtilannettasi tohtorintutkinnon suorittamisen *aikana*:

6 Arvioi parhaasi mukaan tohtoriopintoihisi ja muuhun työntekoon käyttämäsi ajan suhde *koko opiskeluajaltasi*, mahdolliset välivuodet mukaan lukien:

7 Missä tehtävissä olit kuusi kuukautta *ennen* tohtoriopintojasi ja olet *nyt*?

	6 kk ennen tohtoriopintoja	Tällä hetkellä	Sikä 6 kk ennen opintoja että tällä hetkellä	Ei tässä tehtävässä
Muusikko orkesterissa tai oopperassa	☐	☐	☐	☐
Freelance-muusikko	☐	☐	☐	☐
Musiikinopetustehtävä yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa	☐	☐	☐	☐
Musiikinopetustehtävä musiikkioppilaitoksessa tai konservatoriossa	☐	☐	☐	☐
Peruskoulun tai lukion musiikinopetuksen tehtävä	☐	☐	☐	☐
Musiikinopetustehtävä muussa oppilaitoksessa	☐	☐	☐	☐
Kirkollinen työ musiikin parissa	☐	☐	☐	☐
Johto- ja esimiestehtävä	☐	☐	☐	☐
Asiantuntijatehtävä (hallinto, suunnittelu ja kehitys, tapahtumatuotanto tms.)	☐	☐	☐	☐
Kustannus- ja julkaisutoiminta	☐	☐	☐	☐
Viestintä ja media	☐	☐	☐	☐
Muu työ	☐	☐	☐	☐

8 Tähän voit halutessasi tarkentaa tehtävänkuvaasi, työpaikkaasi tai niiden muutoksia tohtorintutkinnon valmistumisen *jälkeen* (esim. "B-kanttorista A-kanttoriksi"; "viestintätehtävät orkesterissa"):

9 Pääasiallinen työnantaja kuusi kuukautta *ennen* tohtoriopintoja ja *nyt*:

	6 kk ennen tohtori- opintoja	Tällä hetkellä	Sekä 6 kk ennen opintoja että tällä hetkellä	Ei työnantajani
Yliopisto	☐	☐	☐	☐
Ammattikorkeakoulu	☐	☐	☐	☐
Tutkimuslaitos	☐	☐	☐	☐
Valtio	☐	☐	☐	☐
Kunta tai kuntayhtymä	☐	☐	☐	☐
Seurakunta tai uskonnollinen yhteisö	☐	☐	☐	☐
Yritys	☐	☐	☐	☐
Järjestö, säätiö tai vastaava	☐	☐	☐	☐
Muu päätyönantaja	☐	☐	☐	☐

10 Mikä seuraavista parhaiten kuvaa tohtorintutkinnon merkitystä nykyisen työsi saamisessa?

- Tehtävä edellytti tohtorintutkintoa
- Tohtorintutkinnolla oli merkitystä oman osaamiseni kannalta, vaikka se ei ollut edellytyksenä tehtävään
- Tohtorintutkinto oli hyvä lisä CV:ssä
- Tohtorintutkinnolla tuskin oli merkitystä; muut tutkinnot ratkaisivat valinnan
- Tohtorintutkinnolla tuskin oli merkitystä; muu osaaminen ratkaisi valinnan
- Olin tehtävässäni jo ennen tohtorintutkintoani, mutta se vakinaistettiin tutkinnon jälkeen
- Olin tehtävässäni jo ennen tohtorintutkintoani
- Tohtorintutkinnosta oli haittaa valinnassa
- En osaa sanoa

11 Muut tutkinnot ja opinnot *ennen* tohtoriopintoja, niiden *aikana* ja niiden *jälkeen*:

	Ennen	Niiden aikana	Jälkeen	Ei tutkintoa tai opintoja
Ylempi musiikin korkeakoulututkinto (MuM, diplomi, YAMK tms.)	☐	☐	☐	☐
Muu maisterintutkinto tai YAMK-tutkinto	☐	☐	☐	☐
Musiikkialan ammattikorkeakoulututkinto	☐	☐	☐	☐
Muu kandidaatintutkinto tai ammattikorkeakoulututkinto	☐	☐	☐	☐
Erilliset opettajan pedagogiset opinnot (60 op tai 35 ov)	☐	☐	☐	☐
Muita yliopiston tai ammattikorkeakoulun opintokokonaisuuksia	☐	☐	☐	☐
Muita opintoja tai opintokokonaisuuksia	☐	☐	☐	☐

12 Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet myönteisesti työllistymiseesi tohtoriksi valmistumisen *jälkeen*?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Ei koske minua
Kirjallisen työn tai väitöskirjan laatiminen	☐	☐	☐	☐
Taiteelliset opinnot ja konsertit	☐	☐	☐	☐
Tohtoritutkinnon tukiopinnot	☐	☐	☐	☐
Kyky tuoda esiin omaa osaamista	☐	☐	☐	☐
Tohtoritutkinnon tuottamat kontaktit tai suhdeverkostot	☐	☐	☐	☐
Muut kontaktit tai suhdeverkostot	☐	☐	☐	☐
Tohtoritutkinnon tuottama kansainvälinen kokemus	☐	☐	☐	☐
Muu kansainvälinen kokemus	☐	☐	☐	☐
Muut koulutukset ja opinnot	☐	☐	☐	☐
Työkokemus	☐	☐	☐	☐
Järjestötyö tai harrastukset	☐	☐	☐	☐
Aktiivisuus ja profiloituminen sosiaalisessa mediassa	☐	☐	☐	☐

13 Miten tohtorintutkinto on vaikuttanut palkkaasi ja asemaasi työntekijänä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Saanut lisää palkkaa	☐	☐	☐
Saanut vaativampia työtehtäviä	☐	☐	☐
Saanut mielekkäämpiä työtehtäviä	☐	☐	☐
Saanut paremman aseman työpaikalla tai työtilanteissa	☐	☐	☐
Saanut uuden työpaikan tai uusia työtilaisuuksia	☐	☐	☐
Saanut paremman aseman työmarkkinoilla	☐	☐	☐

16 Arvioi nykyisissä työtehtävissäsi tarvittavaa osaamista:

	Tarvitsen erittäin paljon					En tarvitse lainkaan
	1	2	3	4	5	En osaa sanoa
Taiteellinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimuksellinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kehittämisaosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teknologiataidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetustaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esimies- ja johtamistaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organisointi- ja koordinaatiotaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky analyyttiseen ja systemaattiseen ajatteluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedonhankintataidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ongelmanratkaisutaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Luovuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky oppia ja omaksua uutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Itseohjautuvuus tai oma-aloitteisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyötaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neuvottelutaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stressinsietokyky ja työssä jaksaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14 Minkä suuruinen oli bruttopalkkasi euroina *helmikuussa 2020* säännölliset lisät, luontoisetujen verotusarvot ja ylityökorvaukset mukaan lukien?

Jos et ole säännöllisessä kokopäiväisessä ansiotyössä, tai jos helmikuun 2020 tulosi poikkesivat tavallisesta, merkitse keskimääräisen kuukausitulosi suuruus.

Anna vastaus numeroina; kokonaislukuna ja ilman desimaaleja.

15 Arvioi tohtoriopintojesi kehittämiä valmiuksia:

	Kehitti erittäin paljon				Ei kehittänyt lainkaan	
	1	2	3	4	5	En osaa sanoa
Taiteellinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimuksellinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kehittämisaosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teknologiataidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetustaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esimies- ja johtamistaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organisointi- ja koordinaatiotaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky analyttiseen ja systemaattiseen ajatteluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedonhankintataidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ongelmanratkaisutaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Luovuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky oppia ja omaksua uutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Itseohjautuvuus tai oma-aloitteisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyötaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neuvottelutaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stressinsietokyky ja työssä jaksaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17 Arvioi tyytyväisyyttäsi omaan työtilanteeseesi ja saamaasi tohtorikoulutukseen:

	Täysin samaa mieltä				Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
	1	2	3	4	5	
Työllistyminen alalle on ollut helppoa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työni vastaa vaatavuustasoltaan hyvin tohtorikoulutustani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pystyn hyödyntämään tohtorikoulutuksessa oppimiani tietoja ja taitoja nykyisessä työssäni hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suosittelisin tohtorikoulutustani muille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen tähänastiseen työuraani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työtehtäväni ovat mielenkiintoisia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viihdyn työssäni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen tohtorikoulutukseni ja työnkuvani vastaavuuteen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minun on mahdollista edetä urallani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen luottavainen työtehtävieni jatkuvuuteen tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työtilanteeni on hyvä ja töitä on riittävästi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen palkkatasooni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on mahdollisuus suunnitella tulevaisuutta yli kahdeksi vuodeksi eteenpäin	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18 Sukupuoli:

19 Ikä:

20 Asuinmaakunta:

21 Terveiset Sibelius-Akatemian tohtorikouluille; tarvittaessa kerro, kumpaa tohtorikoulua tarkoitat, MuTria vai DocMusia:

Olen käytettävissä tutkimushaastatteluihin:

- Kyllä
 En

SIBELIUS-AKATEMIAN SELVITYKSIÄ JA RAPORTEJA 22

PDF

ISBN 978-952-329-165-2

ISSN 1798-5455

Kannen kuva: Aino Huhtaniemi

**TAIDE-
YLIOPISTO**

X SIBELIUS-AKATEMIA